

Čerpání podpor z EU v rámci rozvoje firmy

Jana Miklová

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav ekonomie
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana MIKLOVÁ**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Čerpání podpor z Evropské unie v rámci rozvoje
firmy**

Zásady pro vypracování:

1. Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se čerpání podpor z EU v období 2004 – 2006 a přípravy čerpání podpor v období 2007 – 2013.
2. Analyzujte a zhodnoťte veškeré možnosti podpor z EU v období 2007 – 2013, stanovte podmínky, které musí firma splnit a akceptovat pro možnost využívání podpory z EU v rámci svého rozvoje.
3. Zhodnoťte postavení a možnosti Zlínského kraje v rámci ČR, EU a NUTS II týkající se získávání podpor z EU pro firmy. Analyzujte specifika pro firmy ze Zlínského kraje a zmapujte přímý vliv Krajského úřadu Zlínského kraje a jeho partnerů na získávání podpor z EU.
4. Zpracujte podrobnou souhrnnou analýzu přínosů podpor z EU pro rozvoj firmy – zhodnoťte příležitosti firmy ve Zlínském kraji.

Rozsah práce: **40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

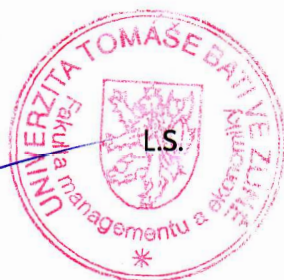
Seznam odborné literatury:

- [1] VILAMOVÁ, Š., Čerpáme finanční zdroje Evropské unie. Praha - vydavatelství Grada Publishing, 2005.ISBN 802471194x.
[2] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, Průvodce fondy Evropské unie. Praha - Ministerstvo pro místní rozvoj, 2004.ISBN 8023932853.
[3] ŠEVČÍK, P., Jak získat peníze od státu, bank a EU. Praha - vydavatelství Newfinances, 2004.ISBN 8090335411.
[4] ŠMEJKAL, V., Průvodce podnikatele Evropskou unií. Praha - Ministerstvo zahraničních věcí, 2000.ISBN 8085864835.
[5] MALACH, A., Jak podnikat po vstupu do EU : právo a podnikání, podnikatelské řízení, podpora podnikání v ČR a EU, podnikatelské a podpůrné instituce, podnikání a veřejná správa. Praha- vydavatelství Grada, 2005.ISBN 8024709066.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Jitka KLOUDOVÁ, Ph.D.**
Ústav ekonomie
Datum zadání bakalářské práce: **16. března 2007**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2007**

Ve Zlíně dne 16. března 2007

doc. PhDr. Václav Nováček, CSc.
děkan

Ing. Zuzana Dohnalová, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou dotací z finančních prostředků Evropské unie. Konkrétně programovacím obdobím 2007 – 2013. Pro velkou obšírnost této problematiky byla práce zacílena jen na podporu podnikatelských subjektů. Cílem práce je analýza vlivu podpor na rozvoj podniku. Jako konkrétní příklad využití podpor pro rozvoj podniku byla zahrnuta analýza společnosti TOPEK, s.r.o., která čerpala dotaci z předvstupního programu SAPARD a která nyní připravuje žádost o dotaci v novém programovacím období.

Analýza se zabývá nabízenými možnostmi podpor, podmínkami pro jejich využití a překážkami komplikujícími využití podpor. Nosná část analýzy se věnuje společnosti TOPEK s.r.o., konkrétně zkušenostem společnosti s čerpáním dotace, definicí potřeb společnosti a stanovením cílů. Na tomto základě je provedeno vyhodnocení vhodnosti plnění cílů společnosti pomocí dotací. Výsledkem analýz je zhodnocení nabízených možností, výběr vhodné alternativy pro tuto společnost, rozklad rizik, překážek a predikce přínosu dotace.

Klíčová slova: Evropská unie, Lisabonský proces, programovací období, rozpočet EU, podpora podnikání, operační program, regionální operační program, operační program Podnikání a inovace, koordinace přípravy, projektový cyklus, projektová dokumentace, podnikatelský plán, absorpční kapacita žadatelů, finanční rámec.

ABSTRACT

This bachelor work engages in problems of the subsidies from the coffers of the European Union, particularly in the programming term from 2007 to 2013. Due to a big circumstantiality of this problem the work has been aimed just for a support of entrepreneurial subjects. The goal of this work is an analysis of the subsidy influence to a concern development. As a particular example of the subsidy use to the concern development there has been included the analysis of the company TOPEK, s. r. o. which drew the subsidy from a front-entering programme SAPARD and which is now preparing a request for the subsidy in the new programming term. The analysis engages in an offered subsidy options, conditions for their use and an intercurrent hinderances for use of the subsidies. Major part of the analysis talks about company TOPEK, s. r. o., particularly

about its experience with drawing the subsidy, the definition of company's needs and determining the goals. On this base there is made an evaluation of a suitable observance of company goals by means of subsidies. The result of the analyses is the valorization of the offered options, a choice of a suitable alternative for our company, the layout of entrepreneurial risks, the hinderances and the prediction of subsidy's benefit.

Keywords: the European Union, the Lisbon process, a programming term, a budget of the European Union, a support of an entrepreneurial activity, an operating programme, a regional operating programme, the operating programme called an Entrepreneurial activity and innovation, coordination of the preparation, the scheme's cycle, documentation of the scheme, an entrepreneurial plan, an absorption capacity of the applicants, a financial scope

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří panu Ing. Miroslavu Lapčikovi, jednateři společnosti TOPEK, s.r.o., za podnětné připomínky, náměty k realizaci a poskytnutí všech potřebných údajů ke zpracování bakalářské práce.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že na celé bakalářské práci jsem pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

OBSAH

OBSAH	7
ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE	13
1.1 SROVNÁNÍ ČR S VYBRANÝMI ZEMĚMI	13
2 HLAVNÍ ZÁSADY PODPORY Z PROSTŘEDKŮ EU	16
2.1 LISABONSKÝ PROCES	16
2.2 ROZPOČET EU NA ROKY 2007 – 2013	18
3 PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 - 2013	20
3.1 KOORDINACE PŘÍPRAVY.....	20
3.1.1 Řídící a koordinační výbor	21
3.1.2 Příprava v rámci Zlínského kraje	21
3.2 PŘEHLED TÉMATICKÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ, REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM NUTS II STŘEDNÍ MORAVA A PROGRAMY EVROPSKÉ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE....	22
3.2.1 OP Podnikání a inovace	22
3.2.2 OP Životní prostředí	22
3.2.3 OP Doprava.....	23
3.2.4 OP Vzdělávání a konkurenceschopnost	23
3.2.5 OP Výzkum a vývoj pro inovace	24
3.2.6 OP Lidské zdroje a zaměstnanost	24
3.2.7 Integrovaný operační program.....	24
3.2.8 Regionální operační program NUTS II Střední Morava	25
3.2.9 Evropská územní spolupráce	25
3.3 POPIS OPERAČNÍHO PROGRAMU PODNIKÁNÍ A INOVACE	26
3.3.1 Globální cíl	26
3.3.2 Specifické cíle.....	26
3.3.3 Prioritní osy a oblasti podpory programu.....	27

3.4	ABSORPČNÍ KAPACITA ŽADATELŮ Z ČR.....	27
3.4.1	Legislativní připravenost	28
	<i>Přijetím zákona o podpoře regionálního rozvoje (č. 248/2000 Sb.) došlo k harmonizaci základních principů a postupů s politikou hospodářské a sociální soudržnosti EU. Vzhledem k dalšímu vývoji a změnám zejména v programovacím období 2007-2013 se legislativa neustále vyvíjí a přizpůsobuje.</i>	28
3.4.2	Programová připravenost.....	29
3.4.3	Institucionální připravenost – centrální úroveň.....	29
3.4.4	Institucionální připravenost – regionální úroveň.....	29
4	PODMÍNKY PLATNÉ PRO PRÁVNICKÉ OSOBY – PROJEKTOVÝ CYKLUS.....	31
4.1	MYŠLENKA – PODNIKATELSKÝ PLÁN.....	31
4.1.1	Podnikatelský plán.....	32
4.2	ORIENTACE	32
4.3	PODROBNOSTI.....	32
4.4	PROJEKTOVÁ DOKUMENTACE - ŽÁDOST	33
4.4.1	Studie proveditelnosti	34
4.4.2	Logický rámec projektu.....	34
4.4.3	Projektové financování	34
4.5	SCHVÁLENÍ PROJEKTU.....	35
4.6	VLASTNÍ ŘÍZENÍ PROJEKTU.....	35
4.6.1	Strategické řízení	36
4.6.2	Operativní řízení.....	36
4.6.3	Administrativní a finanční řízení	36
4.6.4	Ukončení projektu.....	37
	PRAKTICKÁ ČÁST	38
5	EVROPSKÁ UNIE A PODPORA PODNIKÁNÍ	39
5.1	PODMÍNKY VYUŽITÍ PODPORY	42
5.2	PŘEKÁŽKY A BARIÉRY VYUŽITÍ PODPORY	47
6	ANALÝZA AKTUÁLNÍ SITUACE	51
6.1	DOTACE POSKYTNUTÁ SPOLEČNOSTI TOPEK, S. R. O. Z PROGRAMU SAPARD	51

6.1.1	Všeobecný cíl projektu	51
6.1.2	Specifický cíl projektu	51
6.1.3	Analýza citlivosti ve vazbě na zdroje financování	54
6.1.4	Analýza citlivosti ve vazbě na pokles předpokládaných tržeb	55
6.1.5	Finanční rámec projektu.....	57
6.1.6	Postup zpracování žádosti a její schvalování.....	57
6.2	DEFINICE POTŘEB SPOLEČNOSTI TOPEK, ZPŮSOB NAPLNĚNÍ A STANOVENÍ CÍLŮ ROZVOJE SPOLEČNOSTI TOPEK, S.R.O.	58
6.2.1	Možnosti plnění cílů společnosti prostřednictvím podpory z EU	60
7	VYHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ	62
7.1	VÝBĚR NEJLEPŠÍ VARIANTY	62
7.2	ZHODNOCENÍ PŘEKÁŽEK PŘI ŽÁDOSTECH O FINANČNÍ PROSTŘEDKY.....	64
7.3	ZHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ POTŘEB A CÍLŮ SPOLEČNOSTI S VYUŽITÍM FINANČNÍ PODPORY.....	65
	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Téma bakalářské práce, tedy „Čerpání podpor z EU v rámci rozvoje firmy“, je velmi široké a zahrnuje rozsáhlou oblast veřejné podpory z prostředků Evropské unie, která zde již proběhla v minulých letech a bude probíhat i v letech následujících. Právě kvůli širší tématu je nutné zaměřit se na konkrétní problém.

Práce se bude zabývat obecným popisem možností dotací z EU. Zejména teoretická část obsáhne oblasti od hlavních zásad podpor z prostředků z EU, přes stručný popis Operačních programů a dotačních možností v období 2007 – 2013 až po detailní popis Operačního programu Podnikání a inovace, který je pro podporu v rámci rozvoje firmy naprosto zásadní. Na obecný popis naváže praktická část analýzou nabízených možností dotací, případně překážek, které mohou čekat žadatele. Analýza aktuální situace si klade za cíl popsat dnešní stav celého procesu čerpání prostředků z prostředků EU.

Jádrem práce je analýza možnosti čerpání finanční podpory společnosti TOPEK s.r.o. Po analýze zkušenosti společnosti s čerpáním dotací v předvstupním období a dopadu tohoto projektu na společnost, bude provedeno zhodnocení, zda je společnost schopna plnit podmínky pro získání veřejné podpory z EU.

Pro zhodnocení vhodnosti podpory z Evropské unie budou popsány potřeby společnosti, stanoveny její cíle a provedena analýza možnosti naplnit tyto cíle pomocí podpory z EU.

Cílem práce je zejména výběr nejlepších varianty finanční podpory z EU pro společnost TOPEK, s. r. o., zhodnocení komplikujících faktorů při realizaci projektu v rámci dotačních schémat EU, analýza překážek, případně bariér, analýza výhodnosti finanční podpory z EU pro společnost vzhledem k možnostem plnění jejich cílů.

Pro zpracování analýzy bude voleno několik metod získávání dat, zejména hloubkové rozhovory, veřejně přístupné zdroje Ministerstva pro místní rozvoj, Krajského úřadu Zlínského kraje, Regionální rady NUTS II Střední Morava, dále analýza programových dokumentů Operačních programů, analýza projektové dokumentace společnosti TOPEK, s.r.o. (projekt v rámci programu SAPARD).

Získaná data budou členěna do několika zásadních kategorií. A to přesná popisná data Operačních programů, statistiky a analýzy, osobní postřehy a názory, data projektové dokumentace – pro SAPARD.

Téma práce je obsáhlé, ale mým cílem bude soustředit se na konkrétní společnost, její potřeby a možnosti. Dále stanovit, zda tento druh podpory byl pro ni v minulosti přínosem a zda by byl přínosem i do budoucna. Nutnou součástí je popis rizik, ale stejně tak zasazení problematiky jednoho konkrétního žadatele do celkového kontextu podpory podnikání z prostředků Evropské unie.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Pokud budeme hovořit o možnostech finanční podpory z prostředků Evropské unie, je nutné si uvědomit, že v našem případě se jedná o podporu směřující k podnikatelským subjektům – tedy do podnikatelského prostředí. Proto je nutné se krátce zamyslet nad naším podnikatelským prostředím a nastínit si pozici České republiky ve srovnání s ostatními zeměmi.

Podnikatelské prostředí České republiky je vnímáno v rámci Evropské unie negativně. Tato skutečnost je dána rozšířenou korupcí, nedodržováním etických principů v podnikání a špatnou vymahatelností práva. Dalším nedostatkem je neexistence zákona o střetu zájmů.

1.1 Srovnání ČR s vybranými zeměmi

Charakteristika je založena na údajích shromážděných a publikovaných Světovou bankou v roce 2004.

Tabulka 1: Srovnání ČR s vybranými zeměmi [8]

Kritérium	ČR	Střední a východní Evropa	OECD
Hrubý národní příjem na obyvatele (USD)	6740	3047	25773
Šedá ekonomika (% hrubého národního příjmu)	19,1	37,7	16,8
Obyvatelstvo (mil.)	10,2	17,78	41,5
Založení podniku			
počet procedur	10	9	6
čas (dny)	40	42	25
minimální kapitál (% příjmu na obyvatele)	44,5	51,8	44,1
Pracovní síla			
index obtížnosti získání pracovníků	44	31,3	26,2
index přísnosti regulace pracovní doby	20	51,5	50
index obtížnosti propouštění zaměstnanců	20	42,3	26,8
index celkové přísnosti vůči pracovní síle	28	41,8	34,4
týdny placeného odstupného propuštěným	22	38,3	40,4
Obtížnost převodu majetku			
počet procedur	4	6	4
čas (dny)	122	133	34
náklady (% hrubého národního příjmu/obyv.)	3	3,1	4,9
Získání úvěru			
náklady na zástavu (% příjmu na obyvatele)	0,6	7,7	5,2

index právního prostředí	6	5,4	6,3
index požadovaných úvěrových informací	5	2	5
klienti na 1000 obyv. ve veřejném bankovníctví	21	6,3	76,2
klienti na 1000 obyv. v privátním bankovníctví	249	46,7	577,2
Ochrana investorů			
index ochrany investorů	6	3,6	5,6
Vymahatelnost práva			
počet procedur	22	29	19
čas (dny)	300	412	229
náklady (% dluhu)	9,6	17,7	10,8
Náklady a délka konkurzního řízení			
délka v letech	9,2	3,3	1,7
náklady (% hodnoty majetku)	18	13,1	6,8
výtěžnost konkurzu (centy/dolar)	16,8	30,5	72,1

Následující tabulka je zaměřena na celý svět a udává pořadí zemí, ve kterých jsou pro podnikání vytvořeny optimální podmínky.

Tabulka 2: *Pořadí zemí s optimálními podmínkami pro podnikání* [8]

1. Nový Zéland	11. Švýcarsko
2. USA	12. Dánsko
3. Singapur	13. Nizozemsko
4. Hongkong	14. Finsko
5. Austrálie	15. Irsko
6. Norsko	16. Belgie
7. Velká Británie	17. Litva
8. Kanada	18. Slovensko
9. Švédsko	19. Botswana
10. Japonsko	20. Thajsko

Pro změnu kvality podnikatelského prostředí jsou v České republice připraveny některé změny při zápisu společnosti do obchodního rejstříku. Tyto změny spočívají ve zkrácení lhůty určené pro zápis.

Ke stejnému datu jsou navrhovány i změny pro odvolací soudy. Pokud odvolací soud nesouhlasí s verdiktem soudu první instance, nemusí rozhodnutí pouze zrušit, formálně upravit nebo vrátit k novému jednání. V naprosté většině případů by měl rozhodovat znovu sám a mohl by si za tím účelem vyžádat nové důkazy.

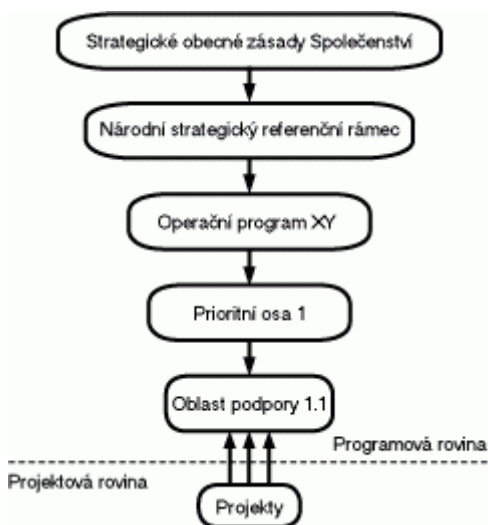
Ke zlepšení českého podnikatelského prostředí by měl přispět i zákon, který předpokládá trestní odpovědnost i u právnických osob.

2 HLAVNÍ ZÁSADY PODPORY Z PROSTŘEDKŮ EU

Pro pochopení systému a důvodů poskytování podpor z prostředků Evropské unie je nutné pochopit prvotní důvody snahy podporovat některé oblasti rozvoje ekonomiky. Tyto základy byly položeny lisabonským procesem.

Pro poskytování podpory jsou zásadní další okolnosti popsané v této kapitole, zejména pak rozpočet EU na roky 2007-2013 stanovující finanční rámec, dále právní rámec stanovení Evropskou komisí, hlavní priority a cíle.

Obrázek 1: Soustava strategických dokumentů [10]

2.1 Lisabonský proces

V březnu roku 2000 na summitu v Lisabonu schválila Evropská rada strategický cíl pro EU – stát se do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou schopnou udržitelného růstu s větším množstvím a lepší kvalitou pracovních míst a s více silnou sociální soudržností. Tato strategie má 8 prioritních směrů:

1. Vytvořit informační společnosti pro všechny
2. Vytvořit evropský výzkumný prostor
3. Odstranit překážky pro podnikání
4. Uskutečňovat ekonomickou reformu a dokončení vnitřního trhu
5. Budovat síťová odvětví (telekomunikace, doprava)
6. Rozvíjet efektivní finanční služby

7. Modernizovat evropský sociální model

8. Provádět politiku udržitelného rozvoje

„V březnu 2004 Evropská unie konstatovala, že Unie a zejména některé její státy neplní to, k čemu se v Lisabonu zavázaly. Téměř čtyřicet procent směrnic a nařízení není dosud zahrnuto do národních právních řádů. Unie zaostává za vytyčenými cíli z hlediska ekonomického růstu, ale i z hlediska produktivity práce a zaměstnanosti. Zavádění opatření vycházejících z dohody z Lisabonu u společností vede k růstu nákladů, zejména náklady vznikající v souvislosti s opatřeními týkajícími se životního prostředí jsou vysoké.“ [2]

Tím se snižuje konkurenceschopnost podniků a ta vede v dlouhodobém měřítku k propouštění zaměstnanců. Základní myšlenka vycházející z nutnosti podporovat inovující podniky naráží v řadě zemí na nechuť zásadním způsobem reformovat jejich pracovní trhy a sociální systémy.

Tabulka 3: Porovnání EU s nově přijatými zeměmi [9]

Kritérium	3 nejhorší nově přijatí	4 nejhorší z EU
Informační společnost	Estonsko, Malta, Slovinsko	Řecko, Španělsko, Portugalsko, Irsko
Inovace. Výzkum a vývoj	Slovinsko, Litva, Estonsko	Portugalsko, Řecko, Lucembursko, Itálie
Liberalizace	Litva, Estonsko, Lotyšsko	Řecko, Portugalsko, Itálie, Irsko
Síťová odvětví	Slovinsko, ČR, Estonsko	Irsko, Řecko, Itálie, Španělsko
Finanční služby	Estonsko, Malta, Maďarsko	Řecko, Portugalsko, Itálie, Španělsko
Podnikatelské prostředí	Malta, Litva, Maďarsko	Itálie, Řecko, Portugalsko, Rakousko
Sociální rámec	Malta, Litva, ČR	Řecko, Portugalsko, Itálie, Německo
Udržitelný rozvoj	Slovinsko, Slovensko, ČR	Řecko, Portugalsko, Irsko, Španělsko

Přesto, že si EU klade velmi ambiciózní cíle ve formě Lisabonské strategie, nelze opomenout, že fungování EU je poznamenáno řadou překážek nejen při realizaci Lisabonské strategie, ale i naplňování této strategie v rukou národních vlád. Hlavním problémem je prozatímní neexistence a nefunkčnost efektivního a konkurenčního vnitřního trhu a to přesto, že jednotný vnitřní trh je jedním z pilířů EU. Existuje kompletní legislativa pro volný pohyb zboží, ale ne pro volný pohyb služeb, osob a kapitálu.

Odpovědnost za fungující vnitřní trh se týká všech institucí EU. Důležitým úkolem je zajistit lepší regulaci (zjednodušení), společný základ pro regulaci a koordinace mezi členskými státy EU, rozšíření vzájemného uznávání.

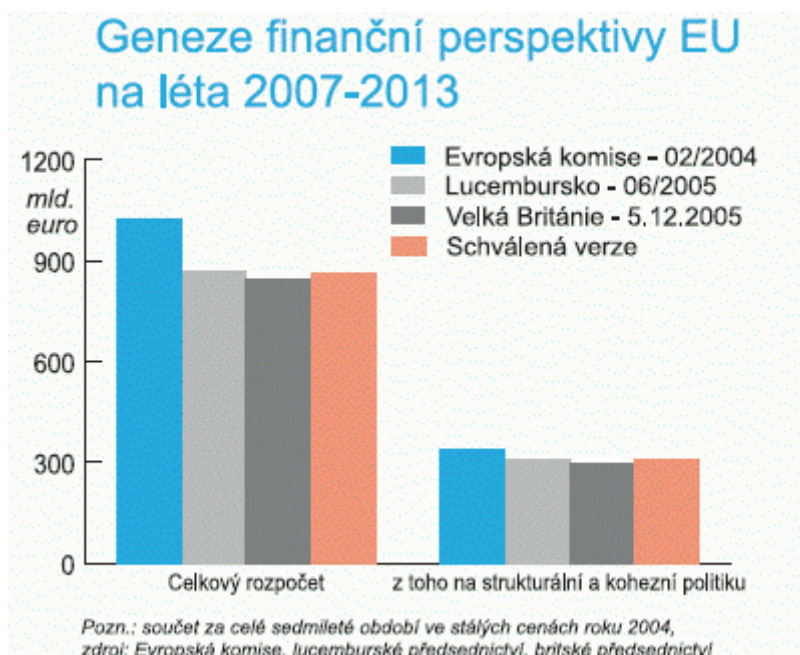
2.2 Rozpočet EU na roky 2007 – 2013

Rozpočet Evropské unie je zásadním vymezením objemu podpory. Celkově rozpočet řeší celé společné hospodaření EU, ale jeho hlavní součástí jsou právě podpory. Pro představu shrnu několik základních bodů.

- EU bude hospodařit s částkou 862,363 miliardy eur, což odpovídá 1,045 % výkonu unijních ekonomik.
- Británie se vzdá až 10,5 miliardy eur z vlastní slevy z příspěvků do unijní pokladny, která by jinak za sedm let přesáhla 50 miliard eur
- ČR by podle odhadů mohla po odečtení svých příspěvků do unijního rozpočtu získat čistý příjem až 93 miliard Kč ročně, a to převážně na rozvoj chudších regionů a na zemědělství. Je to nejméně třikrát více než dnes.
- Příjmy ČR ze strukturálních fondů (převážně na chudé regiony) a z Fondu soudržnosti (velké projekty v dopravě a životním prostředí) se mohou při dostatku kvalitních projektů vyšplhat až na 23,7 miliardy eur, tedy zhruba na 685 miliard korun. V přepočtu na obyvatele činí částka zhruba 330 eur ročně, což je nejvíce ze všech zemí EU. Na zemědělství by mělo během sedmi let směřovat až 184 miliard Kč. Do unijního rozpočtu naopak ČR celkem zaplatí odhadem 242 miliard Kč.
- Díky mírnému zvětšení rozpočtu proti předchozímu návrhu se český strop pro čerpání z fondů EU posunul z 3,31 procenta HDP na 3,43 procenta HDP, což představuje zhruba tři miliardy Kč ročně navíc. V dodatečných jednáních ČR rovněž získala 200 milionů eur pro Prahu.

- Slovensko může za sedm let získat z kohezního a strukturálních fondů až 10,303 miliardy eur. Čistý roční příjem z unijního rozpočtu by mohl přesáhnout 46 miliard slovenských korun, třikrát více než dosud. Polsko může celkem získat v přepočtu až 1790 miliard Kč.
- EU bude novým členským zemím spolufinancovat až 85 procent hodnoty projektu, a to včetně DPH. Z unijních peněz bude možné hradit nejen sociální bydlení, ale jakékoli projekty, týkající se bytového fondu. Na fakturaci každého projektu bude do roku 2010 čas až čtyři roky, poté se lhůta zkrátí na standardní tři roky. V roce 2010 se rovněž přehodnotí ekonomický růst nováčků a absolutní výše pomoci může ještě mírně vzrůst.
- Na strukturální fondy a Kohezní fond, tedy na rozvoj chudších či problémových oblastí, půjde v celé EU přes 308 miliard eur, tedy necelých 36 procent unijního rozpočtu. Ještě více peněz bude směřovat do zemědělství, zhruba 50 miliard eur bude stát unijní administrativa.
- V letech 2008 a 2009 se provede celková revize všech výdajů unijního rozpočtu. Mělo by to vést především k omezení zemědělských výdajů a celkové modernizaci rozpočtu.
- Z rozpočtu EU by mohlo ročně směřovat až 500 milionů eur do nového globalizačního fondu, který by mírnil následky bankrotů podniků.

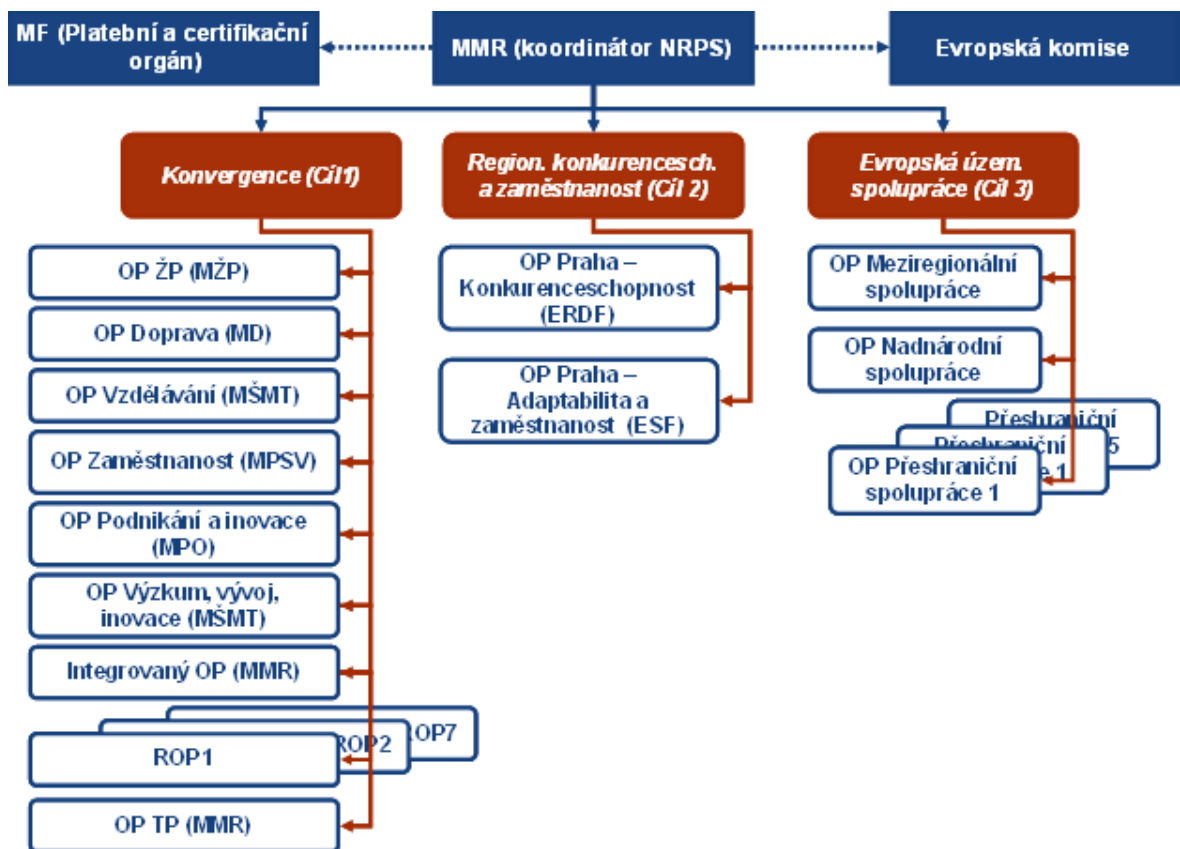
Obrázek 2: Geneze finanční perspektivy EU na léta 2007 – 2013 [23]

3 PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 - 2013

Národní rozvojový plán ČR pro roky 2007 – 2013 obsahuje podrobné rozpracování priorit do dílčích cílů a popsání strategie jejich realizace včetně promítnutí do struktury operačních programů. Dále popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Klíčové body tohoto systému budou promítnuty do Národního strategického referenčního rámce.

Obrázek 3: Rozložení programů podpory ČR v letech 2007 – 2013 [11]

3.1 Koordinace přípravy

Nejvyšší formální institut koordinace přípravy ČR na další programovací období 2007-2013 je Řídící a koordinační výbor. Ve výboru jsou zastoupeny orgány státní správy (věcně příslušná ministerstva), regiony soudržnosti ČR, hospodářská komora, Český statistický úřad a další subjekty (vysoké školy, podnikatelé, odbory, neziskový sektor).

3.1.1 Řídící a koordinační výbor

Výbor vznikl pro potřeby koordinace pomoci poskytované Evropskými společenstvími na úrovni státu na základě § 18 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Podrobnosti týkající se složení, působnosti, organizace a činnosti Řídícího a koordinačního výboru stanoví jeho statut a jednací řád schválený vládou.

„Statut a jednací řád Řídícího a koordinačního výboru pro potřeby koordinace pomoci poskytované v programovacím období 2007 - 2013 Evropskými společenstvími na úrovni státu byl schválen usnesením vlády č. 245/2005 o Postupu přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013.“ [7]

3.1.2 Příprava v rámci Zlínského kraje

Zlínský kraj jako součást regionu soudržnosti NUTSII Střední Morava má přímý vliv na přípravu Regionálního operačního programu NUTSII Střední Morava.

„Záměr vytvořit samostatné ROP v krajích byl realizován na základě rozhodnutí Asociace krajů ČR a usnesení vlády č. 245/2005. Současně s přípravou samostatných ROP v krajích proběhla příprava ostatních operačních programů na jednotlivých ministerstvech. S ohledem na požadavky Evropské komise musela být mezi všemi těmito programy vyjednána tzv. rozhraní, která zajistila pokrytí všech možných oblastí podpory z EU a současně zpřehlednila financování jednotlivých aktivit pouze z jednoho operačního programu. Touto aktivitou se v minulosti intenzivně zabývali jednotliví koordinátoři jmenovaní Asociací krajů ČR za každý NUTS II. Zároveň byly kraje zapojeny do přípravy výchozího materiálu, kterým je Národní rozvojový plán ČR, který byl projednán ve vládě ČR v prosinci 2005.“ [22]

Součástí Národního rozvojového plánu jsou i stručné popisy jednotlivých operačních programů včetně ROP. Po dojednání překryvů, vyváženosti a finančních alokací pro jednotlivé programy byl materiál dopracován do podoby tzv. Národního strategického referenčního rámce, který byl předložen Evropské komisi ke schválení. Nyní se čeká na vyjádření Evropské komise. Zaměření priorit a další rozpracování programu probíhalo v pracovních skupinách sestavených na principu partnerství. Účastnili se v nich například zástupci Svazu měst a obcí, Spolek pro obnova venkova, neziskové organizace, odborové organizace a

profesní instituce nebo Univerzita T. Bati. Výstupy z pracovních skupin byly projednány v Koordinační pracovní skupině, tvořené politickými představiteli obou krajů. Poté bude zahájeno projednávání s širokou veřejností.

3.2 Přehled tématických operačních programů, Regionální operační program NUTS II Střední Morava a programy Evropské územní spolupráce

Nosnou strukturu podpor z EU tvoří tématické operační programy. Operační programy byly připravovány jednotlivými příslušnými ministerstvy. Celkem bylo připraveno sedm tématických operačních programů: Podnikání a inovace, Životní prostředí, Doprava, Vzdělání a konkurenceschopnost, Výzkum a vývoj pro inovace, Lidské zdroje a zaměstnanost a Integrovaný operační program. Mimo tématické programy je vytvořeno sedm regionálních operačních programů (dle regionů soudržnosti NUTS II) a programy Evropské územní spolupráce.

3.2.1 OP Podnikání a inovace

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013.

Navazuje na Operační program Průmysl a podnikání (OPPP), který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programovací období let 2004-2006.

Bude realizován v rámci cíle "Konvergence" a bude se vztahovat na celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. Spolufinancován bude z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF).

S ohledem na zaměření této práce se budeme zabývat zejména operačním programem Podnikání a inovace.

3.2.2 OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřen na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva jako nutného předpokladu atraktivnosti a konkurenceschopnosti

státu a jeho regionů při využití inovačních efektů politiky životního prostředí pro udržitelný rozvoj.

„Operační program Životní prostředí rozpracovává prioritu "Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí" prioritní osy "Životní prostředí a dostupnost" Národního rozvojového plánu pro období 2007-2013 a prioritu "Životní prostředí a dostupnost dopravy" Národního strategického referenčního rámce ČR 2007-2013. Prostřednictvím této priority je realizován strategický cíl Národního strategického referenčního rámce "Atraktivní prostředí".“ [13]

Program bude spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti.

3.2.3 OP Doprava

Operační program Doprava je určen pro realizaci dopravních aspektů hlavních strategických cílů Národního rozvojového plánu. Bude zaměřen na sledování priorit evropského a nadregionálního významu, přičemž bude OP Doprava v jejich naplňování komplementární s dopravními intervencemi zaměřenými na regionální úroveň v rámci Regionálních operačních programů. OP Doprava je zároveň zaměřen na realizaci priorit a cílů daných Dopravní politikou České republiky a dalšími strategickými dokumenty. Naplňování všech těchto priorit a cílů prostřednictvím OPD bude prováděno respektováním cílů udržitelného rozvoje.

Operační program Doprava bude spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti.

Řídícím orgánem Operačního programu Doprava je Ministerstvo dopravy.

3.2.4 OP Vzdělávání a konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je jedním ze tří programů pro realizaci podpory z Evropského sociálního fondu v oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice na období 2007-2013. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost je spolufinancován z Evropského sociálního fondu, přičemž celková alokace na tento program pro příští rozpočtové období činí 1811,8 mil. € (tj. zhruba 51,6 mld. Kč). To představuje 7 % z celkové sumy z fondů EU pro ČR.

Řídicím orgánem OP VK je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

3.2.5 OP Výzkum a vývoj pro inovace

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) je jedním z významných operačních programů, které přispívají k naplnění cíle posílení růstu konkurenceschopnosti státu a orientace na znalostní ekonomiku. Společně s Operačním programem Podnikání a Inovace a Operačním programem Vzdělávání představuje vzájemně propojený soubor priorit a oblastí intervence, který povede k dlouhodobě udržitelné konkurenceschopnosti české ekonomiky podpořené cílenou a efektivní podporou soudržnosti.

3.2.6 OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je jedním ze tří programů pro realizaci podpory z Evropského sociálního fondu v oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice na období 2007-2013. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je spolufinancován z Evropského sociálního fondu, přičemž celková alokace na tento program pro příští rozpočtové období činí 1811,8 mil. €. To představuje 7% z celkové sumy z fondů EU pro ČR. Řídicím orgánem OP LZZ je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

3.2.7 Integrovaný operační program

Integrovaný operační program (IOP) je jedním z operačních programů, které budou realizovány na podporu regionů v rámci cíle Konvergence v České republice. IOP je koncipován jako program národního rozměru pro řešení společných regionálních problémů, které mají plošné a systémové zaměření a spadají do působnosti ústředních správních úřadů.

IOP se týká podpory území 7 regionů soudržnosti (NUTS 2), které spadají pod cíl Konvergence v České republice. Tyto regiony zahrnují z územního hlediska celé území České republiky s výjimkou hl. města Prahy.

V programovacím období 2007-2013 se předpokládají sektorové a regionální operační programy. IOP je charakterizován jako jeden ze sektorových operačních programů, je complementární k připravovaným ostatním sektorovým a regionálním operačním programům.

Integrovaný operační program je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Celková alokace na program: 1553,0 mil. EUR

3.2.8 Regionální operační program NUTS II Střední Morava

ROP je zaměřen především na řešení problémů, které je efektivní řešit prostřednictvím regionálních intervencí (rozvojové problémy v oblasti cestovního ruchu) nebo se jedná o problémy, jejichž řešení je vymezeno kompetencemi krajských samospráv (neuspokojivý stav silnic 2. a 3. třídy). Z tohoto hlediska se jedná o parciální program, který doplňuje celou škálu evropských, národních a případně i krajských podpůrných programů.

„Při vymezování oblasti podpory pro ROP bylo klíčové rozhodnutí o definování rozhraní mezi tímto typem programů a ostatními programy SF (SOP, IOP). Regionální operační program NUTS II Střední Morava bude financován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Celková alokace na program: 657,4 mil. € (14,11% z celkové alokace pro všechny ROPy).“
[18]

3.2.9 Evropská územní spolupráce

V programovém období 2007-2013 se Iniciativa ES Interreg stává samostatným cílem strukturálních fondů. Jedná se o Cíl 3, nazvaný Evropská územní spolupráce (European Territorial Cooperation).

V rámci Cíle 3 budou realizovány programy pro přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci, tedy pokračování iniciativ ES Interreg IIIA, Interreg IIIB a Interreg IIIC. Dále budou také pokračovat síťové programy ESPON a INTERACT.

Největší část finanční alokace pro Cíl 3 připadne přeshraniční spolupráci. Všechny programy budou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).

V rámci Cíle Evropská územní spolupráce bude v programovém období 2007-2013 realizováno 5 bilaterálních Operačních programů přeshraniční spolupráce:

- ČR - Sasko
- ČR - Bavorsko
- ČR - Rakousko
- ČR - Slovensko
- ČR - Polsko

Řídicím orgánem operačních programů přeshraniční spolupráce je Ministerstvo pro místní rozvoj.

V rámci programů přeshraniční spolupráce budou podporovány bilaterálně, vždy s příslušnou partnerskou zemí, dohodnuté priority zajišťující společná řešení ve stanovených oblastech (konkrétní vymezení bude součástí každého operačního programu).

3.3 Popis operačního programu podnikání a inovace

OPPI byl vytvořen v návaznosti na hlavní strategické dokumenty ČR (Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje, Národní inovační politika apod.). Program je v souladu s Obecnými zásadami pro politiku soudržnosti Evropské unie 2007-2013 a rozpracovává významnou část strategického cíle Národního rozvojového plánu ČR 2007-2013 "Konkurenceschopná česká ekonomika".

3.3.1 Globální cíl

Globálním cílem OPPI je zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy.

3.3.2 Specifické cíle

- Zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků
- Zvýšit inovační činnost v průmyslu
- Zintenzivnit zavádění inovací, technologií, výrobků a služeb
- Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)
- Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu s výzkumem a vývojem
- Zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu
- Zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu
- Zintenzivnit rozvoj poradenských služeb pro podnikání
- Zintenzivnit rozvoj informačních služeb pro podnikání

3.3.3 Prioritní osy a oblasti podpory programu

Prioritní osa 1 – vznik firem – zahrnuje podporu začínajícím podnikatelům a využití nových finančních nástrojů.

Prioritní osa 2 - rozvoj firem – zahrnuje bankovní nástroje podpory malých a středních podniků, podporu nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb.

Prioritní osa 3 - efektivní energie – zabývá se především úsporami energie a obnovitelnými zdroji energie.

Prioritní osa 4 - inovace – je tvořena zvyšováním inovační výkonnosti podniků, zvyšováním kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj.

Prioritní osa 5 - prostředí pro podnikání a inovace – zahrnuje platformy spolupráce, infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů a infrastrukturu pro podnikání.

Prioritní osa 6 - služby pro rozvoj podnikání – obsahuje podporu poradenských služeb a podporu marketingových služeb.

Prioritní osa 7 je vše co se týká technická pomoci.

3.4 Absorpční kapacita žadatelů z ČR

Absorpční kapacita se stala jakýmsi zaklínadlem období přípravy na dotace z programovacího období 2007-2013. Absorpční kapacita nebo-li faktické možnosti a připravenost pro příjem dotací, předjímá úspěšnost žadatelů o finanční prostředky. Pokud by prostředí (ať už podnikatelské nebo municipality) nebylo dostatečně na příjem a žádosti o finanční prostředky z prostředků Evropské unie připraveno, znamenalo by to jediné – Česká republika by nebyla schopná vyčerpat peníze, které má od EU k dispozici. Jedná se zejména o promarněnou šanci, protože období 2007-2013 je pro Česko naprosto výjimečné. V tomto období se rozděluje velké množství finančních prostředků. V budoucnu díky přibližování se české ekonomiky k průměru EU už nebudeme schopni dosáhnout na takto rozsáhlé dotace. A právě kvůli unikátnosti šance byla velká pozornost věnována právě tomu, zda jsou subjekty v ČR na podávání žádostí připraveny stejně jako na jejich příjem.

Ostatně posílení absorpční kapacity se věnovaly všechny kraje. Součástí této snahy bylo mimo jiné:

- finanční podpora Místních akčních skupin

- finanční podpora vzniku nových projektových manažerů

Ale hlavně proběhlo zjišťování potřeb subjektů. Abychom byli schopni pochopit, zda a jak jsou podnikatelé připraveni na příjem dotací, musíme napřed vědět, o jaké (respektive na co) dotace mají zájem. Absorpční kapacitu snižuje nejen nepřipravenost, ale také samotný jednoduchý fakt, že subjekty chtějí něco jiného než poskytovatel – takže tím pádem sektor neabsorbuje nabídku poskytovatele, byť je schopen vše zvládnout administrativně.

Další nedílnou součástí úvah o absorpční kapacitě je schopnost subjektů spolufinancovat dotované projekty. I přesto, že subjekt zvládne administrativu a poskytovatel mu nabízí dotace přesně na to, co potřebuje, zbývá nutná podmínka podílet se na daném projektu vlastními zdroji. V případě podnikatelských subjektů se předpokládá spoluúčast na úrovni cca 50 a více procent. Proto se stát, ale i kraje zaměřily na dva základní cíle:

1) zmapovat stávající situaci – tj. zjistit připravenost subjektů na administrativní zátěž a zjistit jejich schopnost podílet se na projektech vlastními zdroji

2) navrhnout taková opatření, která by poskytla širší možnosti pro subjekty zajistit si zpracování agendy odbornými poradci (projektovými manažery apod.), ale také pomoci se spolufinancováním projektů. Samozřejmě u firem jsou tyto možnosti velmi omezeny (podpory se týkají hlavně municipalit, kde se státní rozpočet může podílet až do úrovně 85ti procentního podílu dotace).

Významným způsobem se na zlepšení absorpční kapacity ČR podílí bankovní sektor. Banky jsou schopny nabídnout produkty, kterými mohou žadatelé financovat svůj podíl na akci. Navíc banky jsou díky kvalitnímu odbornému zázemí v oblasti podpor z EU schopny poskytnout garance na financování projektu ve fázi jeho přípravy. Jinými slovy posoudí životaschopnost a šance konkrétního projektu a uváží-li, že jsou dobré, pak se subjektem uzavřou předběžnou smlouvu o budoucím úvěru, ze kterého se pokryje spoluúčast. Každý subjekt se musí zaručit už při žádosti, že je schopen svoji část nákladů do projektu vložit.

3.4.1 Legislativní připravenost

Přijetím zákona o podpoře regionálního rozvoje (č. 248/2000 Sb.) došlo k harmonizaci základních principů a postupů s politikou hospodářské a sociální soudržnosti EU. Vzhle-

dem k dalšímu vývoji a změnám zejména v programovacím období 2007-2013 se legislativa neustále vyvíjí a přizpůsobuje.

3.4.2 Programová připravenost

České programové dokumenty jsou dvoukolejné – jedny pro českou regionální politiku (Strategie regionálního rozvoje ČR, programy rozvoje krajů) a jiné pro politiku soudržnosti EU (Národní rozvojový plán a operační programy). Specifikem ČR je značné množství rozvojových dokumentů, které jsou navzájem jen málo provázané (respektive jejich priority) – tento stav se označuje jako přeprogramování.

3.4.3 Institucionální připravenost – centrální úroveň

V Evropské unii neexistuje jednotný model institucionální struktury pro administraci strukturální pomoci (neexistují podrobná pravidla, musí se však respektovat základní struktura stanovená nařízením ES č. 1260/1999). Centrální úroveň se v rámci předvstupní pomoci připravuje na administraci a práci se strukturálními fondy a Kohezním fondem už poměrně dlouho, proto by příslušná ministerstva a jejich implementační agentury měly mít značné zkušenosti. Nebezpečná je nestabilita systému a struktur odpovědných orgánů státní správy – především fluktuace kvalifikovaných (zejména mladých) pracovníků, politické výměny vedoucích pracovníků a změny struktur (zřizování a rušení odborů). Obecným problémem české státní správy je nízká úroveň meziresortní koordinace a spolupráce a nechuť komunikovat (nejen mezi sebou, ale i uvnitř jednotlivých institucí), což se významně projevuje právě v této oblasti, kde je zvýšená míra koordinace několika ministerstev a jejich implementačních agentur více než žádoucí.

3.4.4 Institucionální připravenost – regionální úroveň

Samosprávy obecně vkládají do prostředků ze strukturálních fondů, které by jim pomohly financovat jejich investiční projekty, značné naděje. Problémem samospráv je jejich (ne)připravenost. Krajská zastupitelstva (kvůli pozdnímu vzniku krajů a problémům s převodem kompetencí a financemi) začala s přípravou na strukturální fondy se značným zpožděním. Nyní je však situace stabilizovaná a všechny kraje jsou dobře připraveny na nové programovací období. V tomto období se navíc poprvé bude jednat o jednotlivé Regionální

operační programy – tedy pro každý NUTSII zvlášť (doposud byl jen jeden Společný regionální operační program).

4 PODMÍNKY PLATNÉ PRO PRÁVNICKÉ OSOBY – PROJEKTOVÝ CYKLUS

Každý subjekt, který má zájem získat podporu z prostředků Evropské unie, musí absolvovat celý projektový cyklus. V rámci jednotlivých kroků cyklu, musí být schopen splnit všechny podmínky, které jsou na něho kladeny (ať už faktické či administrativní). Pokud není subjekt schopen splnit kteroukoliv z podmínek, nemůže o využití tohoto typu podpory vůbec uvažovat.

Vzhledem k tomu, že jednotlivé kroky cyklu jasně a detailně popisují podmínky, které je nutno splnit, budeme se této části věnovat podrobněji. Právě z detailního popisu všech okolností při získávání dotace lze dovozovat zátěž případného zájemce či příjemce dotace. Jednotlivé podkapitoly zároveň obsahují komplexní přehled podmínek, které je nutno splnit.

4.1 Myšlenka – podnikatelský plán

Myšlenka projektu vychází z potřeb organizace, která se setkává s potřebou rozvoje a chce ho řešit pomocí rozvojových činností. Každá firma, organizace či instituce, která chce v projektu působit jako předkladatel a jeho koordinátor, by si měla především být vědoma svého poslání a strategického plánu vývoje projektového záměru. Proto téma projektu by mělo zapadat do tohoto scénáře, nebo minimálně do oblastí nepříliš vzdálených od hlavních činností organizace. Při vyhodnocování projektů je brán velký zřetel také na to, jak projekt zapadá do celkové strategie navrhujícího subjektu a nakolik profesionálně je schopen projekt řídit.

„K tomu, aby byly správně stanoveny potřeby v oblasti rozvoje určitého produktu či metody, se na prvním místě doporučuje vypracovat náčrt projektu, který podrobně vysvětlí daný problém, stanoví cíle, návrh případného organizačního a technického řešení a stupeň inovace. Je třeba zjistit, zda daný námět nebyl již předmětem podpory nebo vývoje. Případný navrhovatel projektu by tedy měl zjistit informace o projektech, které byly v dané oblasti uskutečněny nebo se právě realizují. V případě, že podobný problém byl již jednou řešen za dotační podpory, je vhodné znát problémy a výstupy tohoto projektu.“ [4]

Před konečným rozhodnutím předložit návrh se musí navrhovatel rovněž zabývat hledáním specifických řešení a hledat přínos projektu nejen pro vlastní organizaci, ale především pro

koncové uživatele výsledků projektu. V případě předložení takto založeného konceptu se autor projektové myšlenky má naději setkat s úspěchem i ve vedení organizace a může postoupit k dalším krokům.

4.1.1 Podnikatelský plán

Podnikatelský plán by měl být základním kamenem každého podniku. Slouží především samotnému podnikateli jako výchozí dokument pro veškeré firemní plánování, shrnuje podstatné informace o podniku, o jeho prostředí, jeho minulé a současné aktivity, jeho krátkodobé a dlouhodobé cíle. Je průkazným materiálem o tom, že firma ví, čeho a jak chce dosáhnout.

4.2 Orientace

Vysoký počet finančních schémat a jejich komplexnost ztěžují organizacím jejich orientaci ve vyskytujících se možnostech a často díky nepřehlednosti ve zveřejňovaných informacích tyto organizace přicházejí o šance požádat o finanční příspěvek či realizovat vlastní projektové záměry. Dále je často velmi obtížné tyto informace analyzovat po stránce výchozích požadavků na předkladatele či projekt, finančních okolnosti a šance na získání těchto příspěvků. Jako stěžejní krok se tedy považuje výběr vhodného programu. Podle charakteru velikosti projektu existují možnosti financování buď z národních zdrojů, ze zdrojů Evropské unie, nebo i jiných zdrojů mimo rámec programů koordinovaných EU. Považuje se za nutné získat potřebné informace pro výběr programu.

4.3 Podrobnosti

Je dobré věnovat pozornost konkrétním náležitostem grantového programu, aby projekt měl šanci na schválení. Proto je především nutné dbát na pochopení cílů a politik jednotlivých programů. Jako další nezanedbatelná okolnost je výše hrazení projektových nákladů. Podle priorit a definice se podpora většiny programů pohybuje v rozmezí 50 - 75% celkových nákladů. Je nutné si uvědomit, že bude nutné zajistit zdroj zbývajících minimálně 25% celkových nákladů. Tím může být například banka, národní grantová organizace, město či obec nebo jakýkoli jiný sponzor, většinou ale organizace sama přebírá finanční zodpovědnost za tuto část na sebe.

4.4 Projektová dokumentace - žádost

Formulář slouží pro vyplnění popisu projektu a klade mnohé otázky, na které je nutno odpovědět. Poskytovatel dotace může na tomto základě posuzovat projekty objektivně s danou strukturou momentů, které se v aplikaci musejí vyskytovat. Formuláře jsou zpravidla vyplňovány elektronicky. Před vyplňováním těchto dokumentů je vhodné nastudovat doplňující materiály týkající se finančních ukazatelů a způsobu šíření projektových výsledků a dalších okolností. Popsány jsou i další náležitosti příloh a smluv mezi partnery. V případě projektů s několikamilionovým rozpočtem je nutné počítat s jednotlivými činnostmi, jako jsou:

1. Vyhledávání kooperačních vazeb
2. Komunikace s implementační agenturou
3. Zpracování příloh:
 - Projektová fiše
 - Předběžná studie proveditelnosti
 - Studie proveditelnosti a finanční rozvahy municipálních projektů
 - Logický rámec projektu
 - Projektové financování
 - Cost Benefit Analýza
 - Zajištění zpracování dokumentace pro ÚR a vyřízení ÚR
 - Zajištění zpracování dokumentace pro SP a vyřízení SP
 - Zajištění hodnocení dopadu projektu na životní prostředí (EIA)
4. Projektové dokumentace pro projekty ucházející se o komplexní podporu:
 - Studie strategického a hospodářského rozvoje měst, obcí a mikroregionů (hospodářský rozvoj, zemědělství, životní prostředí, cestovní ruch, doprava, infrastruktura, zaměstnanost, kultura)
 - Vytváření inovačních strategií pro MSP
 - Marketingové studie, finanční analýzy a podnikatelské plány
 - Strategie rozvoje podniku

4.4.1 Studie proveditelnosti

Studie proveditelnosti (Feasibility study) je dokumentem zdůvodňujícím návrh projektu v oblasti ekonomické a technické. Dokument bývá vyžadován jako příloha žádosti o podporu každého většího projektu.

4.4.2 Logický rámec projektu

Logický rámec je metoda, která přehledně a jednoduše ukazuje hlavní účel projektu a další aktivity, které navazují, aby byl daný účel naplněn. Je základním nástrojem projektového managementu.

Používá se při plánování projektu, protože zjednodušeně zobrazuje všechny nutné kroky a zdroje, které jsou potřeba k uskutečnění projektu a upozorňuje na případná rizika.

Je sestavován formou přehledné tabulky, která ukazuje

- cíle projektu
- výstupy projektu
- aktivity, které jsou nutné k naplnění cílů
- ukazatele pro plnění cílů
- měřítko pro hodnocení
- předpoklady a rizika

4.4.3 Projektové financování

Většina projektů bývá dlouhodobou investicí, která organizaci přináší zisky až v delším časovém horizontu, proto by také prostředky potřebné k zajištění těchto projektů měly plynout z dlouhodobějších finančních zdrojů. Na financování všech dlouhodobých projektů je potřeba pohlížet strategicky. Finanční zdroje je potřeba plánovat s dostatečným časovým předstihem, což nám nabízí větší možnost rozhlédnout se na trhu a vybrat ten nejvhodnější finanční zdroj pro daný záměr. Každá z bank nabízí mnoho úvěrových produktů či hypoték vhodných k dlouhodobému financování. Základním pravidlem při pořizování externího zdroje financování je sledovat výši úroků, požadované záruky a splatnost úvěru. Při realizaci projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie je potřeba zajistit zbylou část finančních prostředků a také zajistit finanční prostředky na překlenutí doby mezi realizací projektů a samotným čerpáním dotace.

K žádosti o úvěr je nutno doložit následující dokumenty:

1. dokumenty opravňující k podnikání
2. účetní závěrka včetně daňového přiznání a zprávy auditora
3. aktuální rozvaha a výkaz zisků a ztrát, kopie přiznání k dani z příjmu
4. prohlášení o vlastnictví majetku a závazcích, vlastnické vztahy, majetkové podíly
5. doklady k zajištění úvěru podle charakteru zajišťovacího prostředku
6. čestné prohlášení klienta, že nemá závazky po lhůtě splatnosti vůči příslušnému finančnímu úřadu, příslušné správě sociálního zabezpečení, příslušné zdravotní pojišťovně, příslušné obci, případně příslušnému celnímu úřadu
7. projekt včetně studie proveditelnosti, pokud je vyžadována pro projednání žádosti o poskytnutí dotace
8. stavební povolení
9. rozhodnutí o schválení projektu
10. smlouva o dílo
11. rozhodnutí o poskytnutí dotace.

4.5 Schválení projektu

Potom co předkladatel odeslal žádost ve stanovené lhůtě, je třeba vyčkat zhruba 4 - 6 měsíců na vyjádření o výsledku výběrového řízení.

Zamítnutí návrhu bude navrhovateli oznámeno písemně, většinou bez uvedení důvodů. Přesto je možné získat informace o těchto důvodech u příslušných úředníků. U některých programů je k vyjádření připojována i kopie hodnocení projektu.

4.6 Vlastní řízení projektu

Řízení přijatého projektu uskutečňuje jeho vedoucí. Koordinátor a smluvní strana mohou být jedna a táž osoba nebo může být koordinátor jmenován konsorciem. Řízení na základě

pokynů všech zainteresovaných a v souladu se smlouvou, zabezpečuje bezproblémový chod projektu. Neúspěch řady projektů má své kořeny často v zanedbaném řízení. Řízení projektu zpravidla začíná před faktickým začátkem samotného projektu (tzv. strategické řízení s přípravou a formulováním projektu / návrhu, stanovení struktury projektu a uspořádání partnerských vztahů, definování cílů). Po schválení projektu začíná etapa operativního řízení, která zahrnuje mezi jiným i stanovení klíčových etap a zásadních postupů a rozhodnutí, které by měly být prováděny v případě, kdy by nepředvídané okolnosti mohly narušit realizaci projektu (řízení případné krize).

4.6.1 Strategické řízení

Strategické řízení vypracovává strategie k dosažení stanovených cílů, přičemž přihlíží k reálným podmínkám uskutečnění těchto cílů.

4.6.2 Operativní řízení

Operativní řízení spočívá ve vlastním uskutečňování strategického řízení a vyžaduje značnou pružnost a pohotovost koordinátora. Při operativním řízení musí zodpovědná osoba (koordinátor) postupovat tak, aby byl respektován a důsledně uskutečňován nejen strategický plán, ale aby byla také zajištěna vnitřní soudržnost konsorcia tak, aby bylo dosaženo stanovených cílů (tzv. integrativní řízení usilující o začleňování jednotlivých účastníků spolupráce do jednotlivých fází projektu a o sladování jejich činností).

4.6.3 Administrativní a finanční řízení

Administrativní uskutečňování projektu představuje na prvním místě řízení a kontrolu finančních prostředků. Proto je doporučeno získat pokud možno co nejvíce informací o organizacích partnerů (včetně bankovních referencí) a rozřadit je odděleně do zvláštního systému řízení dat, který dle statutu smluvní strany / koordinátora (universita, podnik). Vedení dokumentů a účetnictví pro projekt si vyžaduje určitou dobu na nastudování mnoha zásad. Komise přispívá na úhradu všech uhraditelných nákladů, které partneři vynaložili. Tyto náklady dělí do tzv. uznatelných a neuznatelných nákladů. Obecně lze říci, že neuznatelné náklady jsou všechny ty, jenž přímo nesouvisí s projektem nebo šířením jeho výsledků, jsou neadekvátně vysoké nebo převyšují náklady určité účetní kategorie o více než 15% vzhledem ke schválené struktuře projektových nákladů projektů financovaného ze zdrojů

EU.

Všechny příjmy a výdaje související s projektem musí být podloženy odpovídajícími doklady (rovněž důležité pro prokázání vložení vlastních finančních prostředků účastníka do projektu). Skartační doba účetních dokladů je většinou 5 let. Dokumenty dokládající různá upotřebení (může se jednat o faktury týkající se investičních kroků, nákupu vybavení či o subkontrakty) slouží jako základ k udělení dalších prostředků na realizaci schváleného projektu. Implementační agentura totiž neposkytuje finanční pomoc ze společných zdrojů EU jednorázově, ale vyplácí tuto pomoc několika platbami, vypočítanými na základě předem stanoveného procenta. Poslední zvyklosti pro projekty pod strukturálními fondy a fondy pod programy EU napovídají o první platbě v průběhu několika prvních měsíců ve výši maximálně 40 % poskytnutého grantu, zbytek je proplácen až po obdržení závěrečné zprávy o projektu.

4.6.4 Ukončení projektu

Dokumenty a zprávy týkající se projektu jsou zpravidla vyhotovovány na předem stanovených formulářích. Tyto formuláře jsou automaticky zasílány nebo je lze obdržet v centrech, která poskytují zájemcům o program odbornou pomoc. Ve formulářích musí smluvní strana poskytnout informace o případných změnách týkajících se partnerů, o vývoji projektu a jeho obsahu a o finanční stránce činnosti (používání fondů a vlastních finančních prostředků, amortizace investic, náklady na personál a na materiální vybavení, cestovní náklady, náklady spojené s informatikou, subkontrakty).

„I když Komise, členské státy a národní agentury mají v šíření a transferu výsledků nepochybně také svou roli, hlavní odpovědnost v této oblasti spočívá na vlastníku těchto výsledků. Všechny projekty musí šíření výsledků věnovat náležitou pozornost. Od každého člena partnerství se vyžaduje, aby se aktivně podílel na jasně vymezené strategii šíření, zaměřené na cílový okruh veřejnosti a příslušný sektor. Pro takové diseminační aktivity musí existovat časový plán a na tyto činnosti se musí vyčlenit i určitá část rozpočtu.“ [5]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 EVROPSKÁ UNIE A PODPORA PODNIKÁNÍ

Podpora podnikání je jedna z hlavních priorit Evropské unie. Proto vedle operačních programů, jejichž cílem je podpora vzdělávání, životního prostředí, výzkumu, dopravy a regionů, vznikl i Operační program Podnikání a inovace (dále jen „OPPI“).

Struktura operačních programů navíc nabízí více možností podpory podnikání. Mimo zmíněného operačního programu podnikání a inovace se jako vhodné jeví další programy:

- Operační program Lidské zdroje – možnost podpory rozvoje lidských zdrojů v rámci společnosti
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace – podpora výzkumu, který může být provázán na podnikání. Sice málokterá společnost má možnost provádět vlastní výzkum, ale existuje možnost spolupráce například mezi univerzitami a společnostmi.
- Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost – opět možnost využívat podpory v rámci zvyšování konkurenceschopnosti.

Všechny zmíněné možnosti lze však považovat za doplnění nosného a tedy nejdůležitějšího programu pro podnikatele, tedy OPPI. V rámci tohoto programu je největší počet možností získání dotací. Proto se většina potencionálních žadatelů orientuje právě na tento program. Stejně jako společnost TOPEK, s.r.o. Pro naši společnost by sice připadaly v úvahu i podpory v rámci rozvoje venkova apod., ale programové schéma na období 2007 – 2013 nic takového přímo nenabízí (na rozdíl například o předvstupního programu SAPARD).

Tabulka 4: Přehled Operačních programů a finanční alokace

Operační program	Fond	mil. €	mld. Kč	% z alokace celkem
Podnikání a inovace	ERDF	3 041,31	85,16	11,56%
Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070,68	57,98	7,87%
Životní prostředí	ERDF +			
	FS	4 917,87	137,70	18,70%
	ERDF	702,48	19,67	2,67%
	FS	4 215,38	118,03	16,03%

Doprava	ERDF + FS	5 759,08	161,25	21,90%
	<i>ERDF</i>	1 155,44	32,35	4,39%
	<i>FS</i>	4 603,64	128,90	17,50%
Integrovaný operační program	ERDF	1 553,01	43,48	5,90%
Regionální operační programy	ERDF	4 659,03	130,45	17,71%
<i>Střední Čechy</i>	<i>ERDF</i>	559,08	15,65	2,13%
<i>Jihozápad</i>	<i>ERDF</i>	619,65	17,35	2,36%
<i>Severozápad</i>	<i>ERDF</i>	745,91	20,89	2,84%
<i>Jihovýchod</i>	<i>ERDF</i>	704,45	19,72	2,68%
<i>Severovýchod</i>	<i>ERDF</i>	656,46	18,38	2,50%
<i>Moravskoslezsko</i>	<i>ERDF</i>	716,09	20,05	2,72%
<i>Střední Morava</i>	<i>ERDF</i>	657,39	18,41	2,50%
Technická pomoc	ERDF	263,03	7,36	1,00%
Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1 837,42	51,45	6,99%
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 828,71	51,20	6,95%
Praha - Konkurenceschopnost	ERDF	264,07	7,39	1,00%
Praha - Adaptabilita	ESF	108,39	3,03	0,41%
CELKEM		26 302,60	736,47	100,00%

Z tabulky vyplývá, že v Operačním programu Podnikání a inovace je alokováno 11,56% všech volných prostředků na období 2007 – 2013. Tento údaj lze považovat za uspokojivý. Dále lze započíst část prostředků z dalších operačních programů, ze kterých mohou čerpat podnikatelé.

Nominálně se jedná o částku převyšující 85 mld. Kč, tedy 12 mld. Kč ročně (počítáme-li pravidelné rozložení alokace do jednotlivých let období). Při úrovni dotace 45%, vyžaduje tato finanční podpora účast žadatelů ve výši 104 mld. Kč na celé období (případně 14,8 mld. Kč ročně). Celkově tak může být proinvestováno takřka 190 mld. Kč. Pokud by tato čísla byla reálně dosažena jedná se o velmi silnou podporu podnikatelského prostředí, jejíž pozitivní dopady by byly znatelné pro naši ekonomiku.

Realita, bude-li vycházet ze zkušeností skončeného období 2004-2006 (které bude analyzováno níže), bude zřejmě jiná – více realistická. Přesto i při absorpční kapacitě na úrovni 25-35% se jedná o podporu ve výši 21,29 – 29,81 mld. Kč za celé období (respektive 3,04 – 4,26 mld. Kč ročně). Při této predikci by pak celkově investované finanční prostředky činily 47,31 – 66,24 mld. Kč za období (respektive 6,76 – 9,46 mld. Kč ročně).

Veškeré odhady se týkají pouze operačního programu podnikání a inovace – což znamená, že budou dále navýšeny o prostředky ostatních operačních programů využitelné podnikateli. Pokud by se kalkulovalo s lepší schopností žadatelů využít dotace z EU než tomu bylo v letech 2004 – 2006, budou celkové odhady o to pozitivnější. I přes podpůrná fakta (větší zkušenost podnikatelského prostředí s tímto typem podpory, zvýšená absorpční kapacita, kvalitnější poradenské zázemí atd. atp.), nepředpokládám vyšší možnosti čerpání, než úroveň 60 – 75% (což považuji za velký optimismus s oporou snad jen v tom, že se jedná o sedm let, kdy se bude podnikatelské prostředí dále připravovat a získávat zkušeností). Při takovém optimistickém výhledu se nominálně jedná o 51,09 – 63,87 mld. Kč dotací za období (7,30 – 9,12 mld. Kč ročně), což odpovídá 113,55 – 141,93 mld. Kč celkově proinvestovaných prostředků za období (16,22 – 20,28 mld. Kč ročně).

Tabulka 5: *Rekapitulace možných scénářů využití finančních prostředků alokovaných v OPPI (v mld. Kč) [21]*

Absorpční kapacita	Výše dotace		Celkové investice	
	celé období	ročně	celé období	ročně
25%	21,29	3,04	47,31	6,76
35%	29,81	4,26	66,24	9,46

60%	51,10	7,30	113,55	16,22
75%	63,87	9,12	141,93	20,28
100%	85,16	12,17	189,24	27,03
<i>Celková alokace na 2007 - 2013 v OPPI</i>				85,16

Taková podpora by jednoznačně ovlivnila ekonomiku Česka. Celkově můžu konstatovat, že možnosti pro podnikatelskou sféru jsou nastaveny velmi pozitivně a je nutné umět o tyto dotace požádat a čerpat je.

5.1 Podmínky využití podpory

Každá podpora musí mít stanovené podmínky, jejichž splněním je podmíněna možnost jejího získání. Podmínky by měly být nastaveny tak, aby vhodným a přijatelným způsobem směřovaly žadatele ke správnému druhu podpory, aby bylo zamezeno zneužití podpory (což lze považovat za jejich hlavní důvod), aby bylo zajištěno splnění cílů poskytovatele podpory, ale aby zároveň neznemožňovaly získání podpory.

U podpor z prostředků Evropské unie je evidentní, že poskytovatelem je nadnárodní organizace s velmi složitým administrativním aparátem. Proto jsou podmínky stanoveny velmi komplikovaně a jsou poměrně rozsáhlé.

Podmínky směřující žadatele ke konkrétnímu záměru jsou realizovány skrze detailní a přesné členění každého operačního programu. OPPI je členěn na tzv. Prioritní osy:

Prioritní osa 1 - „Vznik firem“ - Podpora začínajícím podnikatelům, Využití nových finančních nástrojů

Prioritní osa 2 - „Rozvoj firem“ - Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků, Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb

Prioritní osa 3 - „Efektivní energie“ - Úspory energie a obnovitelné zdroje energie

Prioritní osa 4 - „Inovace“ - Zvyšování inovační výkonnosti podniků, Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj

Prioritní osa 5 – „Prostředí pro podnikání a inovace“ - Platformy spolupráce, Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů, Infrastruktura pro podnikání

Prioritní osa 6 – „Služby pro rozvoj podnikání“ - Podpora poradenských služeb, Podpora marketingových služeb

Prioritní osa 7 – „Technická pomoc“ - Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI, Ostatní technická pomoc

Podmínky vzniklé za účelem ochránění procesu podpory proti zneužití se sestávají zejména z mechanismů, které ovlivňují schvalovací proces a čerpání dotací. Tyto podmínky jsou stanoveny velmi striktně a dalo by se říci, že jsou jednou z největších zátěží pro žadatele. Jedná se zejména o postup při žádosti o dotaci – ta je posuzována na několika úrovních. Dále ze systému kontrol – tedy kontroly před čerpáním (ex ante), kontroly v průběhu čerpání a kontroly ex post.

Kontroly jsou časté a mají za cíl zajistit revizi připravenosti projektu, případně zjištění, zda vůbec realita odpovídá žádosti, kontrolovat průběh realizace a závěrem hlavně naplňování cílů realizovaného projektu. A tím se dostáváme k jedné z velmi důležitých podmínek. U každého projektu, na který je poskytnuta dotace, musí být garantována jeho udržitelnost. Což v praxi znamená, že přínos projektu musí být garantován po delší dobu, než-li jenom bezprostředně po jeho realizaci. Ta doba je stanovena pět let. Žadatel tak musí dbát na to, aby všechny dosažené (a hlavně v žádosti garantované) hodnoty ukazatelů související s realizací projektu byly na dané (nebo vyšší) úrovni po celou dobu pěti let.

Je proto nutné, aby žadatel velmi dobře zvážil, jaké ukazatele bude garantovat. Na jednu stranu, čím větší význam a vliv projektu v žádosti slíbí, tím větší má šanci na úspěch, naproti tomu si musí být vždy vědom toho, že vše v žádosti slíbené musí být dodrženo. Cesta k úspěchu vede skrze kompromis – tedy garantovat takové hodnoty, které jsou dosažitelné lehce (tedy je jistota, že nic neohrozí jejich naplnění), ale na dostatečné úrovni vzhledem k šanci na úspěch projektu v průběhu schvalování.

Naplňování cílů, kvůli nimž je vůbec podpora poskytována, se garantuje skrze již popsané členění podpor do přesné struktury. K tomuto se pak musí použít i správně rozdělené směřování financí. Právě správným nastavením poměrů poskytovaného finančního rámce mezi jednotlivé možnosti podpory se stanoví důraz na konkrétní téma. Jednoduše řešeno, pokud chce poskytovatel zdůraznit význam některého ze směrů podpory, alokuje zde větší množství finančních prostředků. Tím je zabezpečeno uspokojení požadavků většího počtu žadatelů – více úspěšných projektů – větší vliv na splnění cílů této konkrétní podpory.

V rámci rozdělování podpor není a nikdy ani nebude možné přesné proporcionální rozdělení financí mezi všechny možnosti. Mimo samozřejmou skutečnost, že ne ve všech cílech je zájem o dotace stejný, jde především o zabezpečení úrovně podpory podle hlavních cílů a požadavků na daný sektor.

Samozřejmými dalšími podmínkami jsou:

- finanční stabilita žadatele (prokazuje se hospodařením za minulá účetní období)
- kvalitně zpracovaná žádost o dotaci (což lze zajistit angažováním poradce či poradenské společnosti, kterých je v Česku dostatek)
- kompletní žádost – je nutné doložit vše, co je požadováno (od základních součástí žádosti jako je studie proveditelnosti, případně EIA, až po pravomocné stavební povolení – je-li součástí projektu výstavba apod.)
- zajištěné financování projektu – tedy schopnost žadatele financovat celý projekt, neboť dotace je poskytována až po realizaci projektu. V dnešní době již banky poskytují celou škálu produktů zaměřených právě na dotace z prostředků EU.

Tabulka 6: *Přehled podmínek využití podpory*

Podmínky	Způsob naplnění podmínek	Nástroje plnění podmínek	Náročnost pro žadatele
Konkretizace záměru	naplnění hlavního cíle	Definice Operačních programů	žádná - stanovuje poskytovatel
	naplnění prioritní osy	Zpracování pouze projektu, který odpovídá některé z prioritních os	střední - nutnost velmi dobré informovanosti o možnostech, nejlépe konzultace s externím poradcem
	vyhovění projektu konkrétní podporované oblasti	Přizpůsobení projektu podmínkám podporovaných oblastí	střední - ve spolupráci s externím poradcem je nutné přizpůsobit projekt tak, aby měl šanci na úspěch, ale aby zároveň naplňoval hlavní přínosy pro žadatele

Zamezení zneužití dotace	kontrola ex ante	Příprava projektu plně v souladu s jeho záměry	střední - nutnost pečlivé přípravy tak, aby vše odpovídalo realitě
	kontrola ex post	Plnění všech podmínek a výsledků projektu	střední až vysoká - zde se nachází protiklad snaze splnit podmínky pro získání dotace - tedy podmínky musí být stanoveny tak, aby projekt měl šanci na schválení, ale musí být v silách žadatele podmínky plnit. Je náročné dodržet vše k čemu se zavázal
	udržitelnost	Stanovení parametrů udržitelnosti na splnitelné úrovni i v případě neočekávaných událostí	vysoká - je nezbytné prokázat udržitelnost projektu tím, že všechny parametry budou naplňovány po dobu pěti let. Toto musí být schopen žadatel plnit vždy, jinak mu bude dotace odejmuta
Alokace finančních prostředků	rozdělení finančních prostředků v rámci OP	Včasné zpracování projektu a podání žádosti	střední - včasné zahájení příprav a získávání informací. Vhodné oslovit externího poradce již v této fázi
Finanční stabilita	hospodaření společnosti v minulých obdobích	Zpracovat projekt jen v případě stabilního hospodaření společnosti v minulých obdobích	žádná - v případě plnění základních podmínek o ziskovosti (buďto žadatel podmínky splňuje nebo ne), střední - v případě rozhodování, zda žadatel je schopen projekt bez problémů zrealizovat. Je nutné zvážit, zda náročnost projektu neohrozí samotnou životaschopnost žadatele.

Úroveň zpracování žádosti	formulace záměru	Pečlivá rozvaha záměru projektu ve spolupráci s externím poradcem	vysoká - kvalitně formulovaný záměr je základ pro zjednodušení realizace projektu. Dobře stanovené cíle umožňují snazší naplnit projektu a zejména je zajištěna vysoká míra přínosnosti projektu pro žadatele
	kvalita cost benefit analýzy	Zadání zpracování externímu poradci	žádná, za předpokladu vhodného výběru externího poradce
	kvalita obsahu	Zadání zpracování externímu poradci a velmi aktivní spoluúčastí žadatele	žádná, za předpokladu vhodného výběru externího poradce
Administrativní správnost žádosti	úplnost žádosti	Zadání zpracování externímu poradci	žádná, za předpokladu vhodného výběru externího poradce
	struktura žádosti	Zadání zpracování externímu poradci	žádná, za předpokladu vhodného výběru externího poradce
Zajištění financování projektu	finanční krytí nákladů projektu v průběhu realizace	Zajištění financování z vlastních zdrojů žadatele, případně krytí úvěrem	nízká - banky nabízejí produkty, které umožňuje vhodné financování projektu. Při předpokladu dobré finanční stability žadatele (jinak by neměl vůbec projekt připravovat), nelze předpokládat komplikace.
	finanční krytí nákladů projektu po realizaci	Rozvážné stanovení rozsahu projektu s ohledem na udržitelnost a možnosti žadatele	vysoká - kvalita projektu se neodvíjí jen od bezprostředního přínosu žadatele, ale také od dlouhodobého vlivu na společnost

5.2 Překážky a bariéry využití podpory

Hlavní otázkou zůstává, jestli se díky rozsáhlým podmínkám nestávají podpory z prostředků EU nedosažitelnými. Pravda je taková, že míra administrativy spojená s žádostí i čerpáním prostředků je vysoká. Neúměrně vyšší než například u národních dotací. Část je nutnou daní právě za obranu proti zneužití, část je generována bruselskou byrokracií a část je bohužel generována naší byrokracií. Mnohdy se totiž stává, že naše republika zavedla ještě komplikovanější systémy a zvýšila tak úroveň administrativy na větší úroveň, než po nás bylo ze strany Unie požadováno.

Proto se samotné plnění podmínek pro získání podpory stává překážkou. Jedná se o překážky překonatelné, ale mnohdy odrazující. Pro zvládnutí těchto podmínek je pro žadatele nutné zvážit:

- zda je schopen splnit všechny požadavky na něho kladené
- zda je schopný zajistit financování projektu
- zda jeho záměr naplňuje některý z cílů programu (záměr může samozřejmě přizpůsobit, ale jen mírně – tak, aby nenapsal žádost jenom proto, aby vyhověl požadavkům a pak měl problém, že pokud zrealizuje původní záměr, tak neplní podmínky žádosti nebo naopak realizování projektu dle žádosti by nezískal požadovaný efekt).
- zda je připraven nést riziko neúspěchu, tedy pokud se mu nepodaří naplnit garantované úrovně ukazatelů, může vracet dotace
- zda je připraven obětovat nemálo časových kapacit svých i svých spolupracovníků

I když se mnoha potencionálním žadatelům mohou výše popsané podmínky jevit jako vyložená bariéra, lze to obecně brát jako daň za možnost čerpat dotace. A pokud není žadatel schopný některé z podmínek splnit, pak se musí smířit s tím, že nemůže na podporu dosáhnout, protože jak je výše analyzováno, všechny podmínky jsou splnitelné.

Tabulka 7: *Analýza objemu alokovaných financí jako možné překážky čerpání dotací - nominální vyjádření v mil. Kč*

OP/JPD	Alokace 2004-2006	Objem dotace na schválené projekty /akce	Objem na-smlouvané do-tace	Vyčerpané prostředky

	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
SROP	14 434,30	14 629,30	13 637,20	3 564,90
OPRLZ	10 189,50	10 261,30	9 193,10	892,2
OPPP	8 287,20	7 460,80	7 053,10	2 004,20
OPI	7 826,80	7 503,40	5 956,20	2 889,10
OPRVMZ	5 557,80	5 301,10	5 040,60	1 662,90
JPD2	2 265,10	2 068,80	1 630,90	419,7
JPD3	1 882,10	1 869,80	1 621,60	280,8
Celkem	50 442,80	49 094,50	44 132,70	11 713,80

Tabulka 8: Analýza objemu alokovaných financí jako možné překážky čerpání dotací – procentuální podíly

OP/JPD	Podíl schválených prostředků/Alokace 2004-2006	Podíl nasmlouvané dotace/Alokace 2004-2006	Podíl vyčerpaných prostředků/Alokace 04-06
	%	%	%
SROP	101,35%	94,48%	24,70%
OPRLZ	100,70%	90,22%	8,76%
OPPP	90,03%	85,11%	24,18%
OPI	95,87%	76,10%	36,91%
OPRVMZ	95,38%	90,69%	29,92%
JPD2	91,33%	72,00%	18,53%
JPD3	99,35%	86,16%	14,92%
Celkem	97,33%	87,49%	23,22%

Z tabulek 7 a 8 vyplývá, že žadatelé nemají problém s přípravou projektů a dochází k jejich schvalování (platí u všech programů – schváleno bylo 91,33 – 101,35% žádostí). Problém nastává až se samotnou realizací projektu. Údaj „podíl vyčerpaných prostředků“ přesně ukazuje kolik finančních prostředků bylo nakonec reálně použito na projekty. Zde už je bilance velmi špatná. Z celkově alokovaných 50,442 mld. Kč bylo celkově užito 11,714 mld. Kč, což je 23,22% finančních prostředků.

Absorpční kapacita je velmi slabá. To lze omluvit tím, že se jednalo o první programovací období po vstupu Česka do Evropské unie. Do budoucna – v rámci období 2007 – 2013 může předpokládat zvýšení čerpání. Ale pokud to bude na dvojnásobek stavu předchozího období, lze to považovat za úspěch. Výše predikovaný optimistický odhad na úrovni 60 – 75% lze v kontextu popsané zkušenosti vyhodnotit jako ideální stav.

Žadatelům to dává dvě zásadní informace

- 1) peníze jsou k dispozici v množství, které nejsme pravděpodobně schopni vyčerpat, takže by nemělo hrozit, že by byl projekt kvalitní, ale nebylo by k dispozici krytí (samozřejmě s výjimkou toho, že v jedné ose se může čerpat více než v druhé)
- 2) samotné schválení žádosti neznamena vítězství. 75% žadatelů nedokázalo svůj projekt zrealizovat. Což znamená, že byl buďto špatně připraven nebo nebyli schopni zajistit jeho profinancování.

Tabulka 9: *Poměr finančního nároku k alokaci*

OP/JPD	Poměr finančního nároku všech předložených žádostí k alokaci 2004-2006
SROP	257,63%
OPRLZ	230,74%
OPPP	220,29%
OPI	262,16%

OPRVMZ	130,49%
JPD2	162,22%
JPD3	224,21%
Celkem	227,23%

Tabulka ukazuje převis poptávky nad nabídkou financí. Není to přesně tak, že by bylo 2,3krát více kvalitních projektů, než bylo k dispozici finančních prostředků. Ukazuje to spíše, že byla 2,3krát větší poptávka a z několika důvodů nemohla být pokryta.

Důvody:

- 1) žádost nebyla formálně v pořádku, proto nemohla být schválena
- 2) projekt nesplnil požadavky programu, do kterého byl žádán
- 3) mohlo se stát, že bylo více kvalitních projektů a z důvodů omezené alokace byli poskytnuty prostředky jen těm nejlepším. Ale vzhledem k popsanému faktu, že došlo jen ke čtvrtinovému čerpání prostředků, a tím pádem měly jinak kompletní a schválené projekty šanci získat finanční krytí v případě, že někdo nečerpal, nelze toto považovat za překážku pro realizaci projektů

6 ANALÝZA AKTUÁLNÍ SITUACE

Po obecném zhodnocení podmínek pro čerpání podpor z prostředků EU, případně analýze překážek, či možností, se nyní zaměříme na společnost TOPEK, s.r.o. Cílem této kapitoly je zhodnotit zkušenost společnosti s dotací z předvstupního období, připravenost společnosti na případnou realizaci projektu a případnou schopnost společnosti plnit podmínky pro přijetí dotace.

6.1 Dotace poskytnutá společnosti TOPEK, s. r. o. z programu SAPARD

Společnost TOPEK, s.r.o. využila možnosti předstupních dotací z Evropské unie. Konkrétně požádala o dotaci z programu SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development - Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova). Tento program mohli využívat subjekty z tehdy kandidátských zemí Evropské unie, a to v letech 2002 – 2006.

6.1.1 Všeobecný cíl projektu

Cíle opatření programu SAPARD:

- diversifikace venkovské ekonomiky a stabilizace obyvatelstva rozvojem malých podniků vytvářejících nová pracovní místa zejména pro ženy
- využití opuštěných venkovských objektů pro podnikání.

Projekt současně naplnil cíle strategie rozvoje mikroregionu (Mikroregion Za Moravú, do něhož spadá obec Topolná, kde se projekt realizoval), a to priority související s podporou malého a středního podnikání a s vytvářením pracovních míst v daném mikroregionu.

6.1.2 Specifický cíl projektu

- zlepšení výrobních a provozních podmínek firmy jako předpokladu pro zvýšení objemu a produktivity výroby

(indikátor: růst produkce o cca 80% v období 2003 - 2004)

- zlepšení pracovních a sociálních podmínek pro zaměstnance

(indikátor: stabilizace současných pracovníků, vytvoření a obsazení nejméně 10 nových trvalých pracovních míst).

V rámci projektu byly provedeny tyto aktivity:

- přístavba nové výrobní haly
- rekonstrukce střešní konstrukce stávajícího objektu
- nákup / doplnění stávající technologie novým strojním vybavením
- napojení na technickou infrastrukturu

Projekt tak byl realizován jako jedna stavební akce.

Výsledkem realizace projektu bylo rozšíření výrobních ploch o cca 300 m². Nově opravený a rozšířený objekt zlepšil podmínky zaměstnancům a současně zlepšil vzhled budovy, která je situovaná ve středu obce.

V přízemí budovy vznikl nový prostor pro výrobu pečárenských produktů. Součástí projektu byla i instalace strojní technologie.

Dalšími dopady projektu se stalo zásadní zlepšení výrobních podmínek a tím i zvýšení konkurenceschopnosti firmy. Projekt rozšířil nabídku pracovních příležitostí zejména pro ženy v mikroregionu a částečně přispěl ke snížení současné vysoké vyjížděky za prací. Realizací projektu se rozšířila nabídka ploch a prostor pro podnikání v obci, což se promítlo do růstu produkce a příjmů a tím i do vyšší daňové výtěžnosti obce. S přístavbou s návazností na opravu střechy budovy došlo k podstatnému zlepšení architektonického vzhledu obce.

Zásadní součástí byla finanční analýza a potřeba finančních prostředků. Základní reálná varianta požadavků (na základě provedených průzkumů) předpokládala krytí finančních potřeb projektu stabilní strukturou zdrojů. Cizí zdroje byly plánovány na úrovni cca 38% celkových nákladů. To představovalo stupeň finanční nezávislosti 62%, což je velmi dobrá hodnota. Podstatná je rovněž skutečnost, že k financování dlouhodobého majetku byly využívány výhradně dlouhodobé zdroje.

Finanční analýza projektu ukázala dostatečnou hotovost v každé fázi realizace projektu.

Analýza potvrdila že:

- kapitálové zdroje financování byly adekvátní celkovým investičním nákladům
- podmínky úvěrů umožňovaly jejich včasné splacení

- firma byla připravena řídit vývoj projektu a včas zasáhnout při odchylce od plánovaného vývoje (provozní úvěr, úprava nákladů, výnosů apod.)

Výnosová a nákladová analýza projektu byla sestavena tak, že hodnoty byly kalkulovány na základě dosažených zkušeností s obdobnou činností v podniku.

Výnosy byly kalkulovány v 1. roce života projektu po dobu 9 měsíců (04-12). Jejich výše byla odvozena od několikaleté znalosti trhu a jeho vývojových trendů. Předpokládalo se v důsledku zprovoznění nové technologie navýšení obrátu o cca 80% doposud dosahovaného obrátu. V prvním roce se rovněž předpokládal postupný nárůst na plnou kapacitu, proto byl výpočet tržeb snížen o 30%. Od 2.roku života projektu byla již plánována plná kapacita na úrovni cca 80% do té doby dosahovaných tržeb, v dalších letech byl kalkulován cca 3% nárůst produkce.

Nákladové položky byly odvozeny od zkušeností firmy s výrobou.

Spotřeba materiálu (mouka, voda, koření...)	cca 40% z tržeb
Spotřeba energie (otop, elektřina...)	cca 21% z tržeb
Opravy (pravidelná roční údržba)	cca 1,4% z tržeb, v 6.roce
Ostatní režie (telefony, kancelářské potřeby...)	cca 3,4% z tržeb
Osobní náklady včetně odvodů	průměrná mzda 12 tis.Kč byla zvýšena od r.2004 o 15% jako důsledek předpokládaného vstupu ČR do EU

Byl proveden výpočet hodnoty IRR (vnitřní výnosové procento projektu). Z vypočítané hodnoty IRR (cca 13,71%) bylo usouzeno, že projekt je ziskový, hodnota IRR byla vyšší nejen než diskontní sazba ČNB, ale i srovnatelná s cenou peněz na trhu v ČR.

Součástí studie proveditelnosti byla i citlivostní analýza. Propočty úzce navázaly na finanční analýzu projektu. Pro analýzu citlivosti byly vybrány dva rizikové faktory na základě kterých byly definovány dva základní cíle citlivostní analýzy:

6.1.3 Analýza citlivosti ve vazbě na zdroje financování

Vzhledem k tomu, že projekt mohl být ohrožen nutností nepředvídatelného alternativního financování (důvodem mohlo být např. nedodržení podmínek dotačních titulů apod.), bylo prvním cílem ověření, jak ovlivní skladba zdrojů financování realizaci, úspěšnost a stabilitu projektu a současně stanovení kritické hodnoty pro jinou skladbu zdrojů financování než je optimálně předpokládaná.

Finanční potřeby projektu a zdroje byly přehodnoceny tak, že ve srovnání s původně kalkulovanými výdaji byla provedena záměna zdrojů financování (zdroje SAPARD nahrazeny bankovním úvěrem). Byly navrženy předvýrobní kapitálové výdaje ve stejné hodnotě jako v původní variantě financování. Vzhledem k tomu, že po dobu výstavby jsou obě varianty vývoje financovány stejným úvěrem (4,7 mil.Kč), na základě dotací programu SAPARD došlo u původní varianty ke splacení podstatné části úvěru ve 12/2003. V tomto okamžiku by došlo i k nákladovým rozdíům u obou variant.

Z údajů bylo zřejmé, že projekt by byl financován poměrně nestabilní strukturou zdrojů, cizí zdroje by byly na úrovni cca 81% celkových zdrojů financování. To by představovalo stupeň finanční nezávislosti cca 19%, což by byla hodnota poměrně nízká, ne však kritická.

Finanční analýza projektu potvrdila že:

1. kapitálové zdroje financování byly adekvátní celkovým investičním nákladům
2. projekt šlo financovat tak, že zdroje SAPARD by byly nahrazeny bankovním úvěrem. Úvěr byl rozvržen na 7 let s dvouletým odkladem splátek s úrokem na úrovni cca 8% p.a.. Jednalo se o podmínky, které nebyly v oblasti bankovních obchodů v ČR zcela běžné.

Pro ekonomiku firmy TOPEK, s. r.o. nebylo možno takový úvěr (z hlediska velikosti – 4,7 mil. Kč a délky splácení 7 let, 2 roky odklad splátek) zajistit na bankovním trhu v ČR. Z tohoto důvodu by byla společnost TOPEK, s. r.o. nucena odložit realizaci podnikatelského záměru o několik let, než potřebné zdroje vytvoří vlastní činností.

Vzhledem k tomu, že realizací projektu došlo i k naplnění mnoha celospolečenských efektů (zaměstnanost na venkově, stabilita obyvatelstva apod.), jevila se podpora z programu SAPARD jako nejvhodnější, měl-li být projekt realizován a zprovozněn v krátkém časovém úseku do dvou let.

Skutečnost, že případné částečné omezení financování projektu z programu SAPARD by ohrozilo dokončení projektu a byla připuštěna reálnost zajistit pro ekonomiku firmy TOPEK, s.r.o. z bankovního sektoru úvěr v objemu 2-2,5 mil.Kč za standardních podmínek (4 roky splatnost, odklad max.6 měsíců)

3. firma je připravena řídit vývoj projektu a včas zasáhnout při odchylce od plánovaného vývoje (provozní úvěr, úprava nákladů, výnosů apod.)

I u této varianty byla provedena výnosová a nákladová analýza (ke změnám vzhledem k předchozí variantě došlo pouze u položky nákladové úroky a daň z příjmů). I nyní byl proveden výpočet hodnoty IRR. Z vypočítané hodnoty IRR (cca 27,14%) se dalo soudit, že projekt je ziskový a snese i úvěr s vyšší než předpokládanou úrokovou sazbou ve výši 8% p.a.. Vyššího IRR bylo dosaženo především vlivem časové hodnoty peněz (postupné splácení úvěru).

Závěrem bylo konstatováno, že změna zdrojů financování byla možná, avšak v praxi nereálná vzhledem k možnostem, které nabízely bankovní domy při úvěrových obchodech ve vztahu k sektoru malých a středních podniků.

Pro podnik bylo pravděpodobné zajištění standardního úvěru, který mohl být na základě provedeného propočtu bez problémů použit jako doplňkové financování při nepředvídaném omezení některého ze zdrojů financování navrženého v základní variantě. Projekt si zachovával dobré vnitřní výnosové procento.

6.1.4 Analýza citlivosti ve vazbě na pokles předpokládaných tržeb

Cílem bylo zjistit citlivost projektu na pokles tržeb produkovaných projektem v reálné variantě a stanovit kritické hodnoty pro minimálně přípustné tržby.

Výsledky propočtu ukázaly finanční potřeby projektu a zdroje, které ve srovnání s první variantou nevykázaly žádnou změnu.

Finanční analýza projektu potvrdila že:

1. kapitálové zdroje financování byly adekvátní celkovým investičním nákladům
2. propočtem bylo zjištěno, že projekt šlo realizovat z hlediska hotovostních toků za následujících limitních poklesů tržeb:
 - o 38% předpokládaných ročních tržeb

- propoččet zachytil pokles o 13% předpokládaných ročních tržeb, který byl akceptovatelný i z hlediska IRR
- 3. firma byla připravena řídit vývoj projektu a včas zasáhnout při odchylce od plánovaného vývoje (provozní úvěr, úprava nákladů, výnosů apod.)

Výnosová a nákladová analýza přinesla změny u většiny položek vzhledem k jejich vazbě na tržby (proti první variantě)

Z vypočítané hodnoty IRR (záporná hodnota) při poklesu tržeb o 38% bylo možné usoudit, že projekt by za takových podmínek nebyl vhodný k realizaci.

Modelovými výpočty byl zjištěn možný pokles tržeb o cca 13% reálně plánované hodnoty tržeb, kdy IRR bylo na hranici úrokové míry použité u cizího kapitálu na financování projektu.

Citlivostní analýza odhalila následující skutečnosti:

4. změna struktury zdrojů financování optimální varianty projektu byla možná, byla však vhodná pouze v omezené míře (další úvěr v objemu cca 2-2,5 mil.Kč) jako řešení nepředvídatelných částečných problémů se zdroji financování.
5. pokles plánovaných tržeb byl rovněž faktor, který by úspěšnou realizaci projektu neohrozil, z hlediska dosažení kladných hotovostních toků může pokles činit až 38% reálně plánovaných tržeb, z hlediska dostatečného IRR by však neměl být pokles větší než cca 13% reálně plánovaných tržeb.

Oba závěry předurčily projekt jako přijatelný, protože citlivost nebyla vysoká.

Situaci dále pozitivně ovlivnila skutečnost, že projekt byl realizován v ekonomickém prostředí firmy, která případné nenaplnění základních předpokladů mohla svojí ekonomickou silou podpořit..

Z ekonomické analýzy vyplynulo, že projekt při naplnění svých podnikatelských cílů naplní i vybrané celospolečenské záměry.

6.1.5 Finanční rámec projektu

Financování projektu proběhlo tak, že přijatelné náklady projektu byly hrazeny z 50% ze soukromých zdrojů příjemce. Na dotaci z veřejných zdrojů programu SAPARD (tj. zbývajících 50% celkových přijatelných nákladů projektu) se podílela ze 75% EU a z 25% ČR.

Tabulka 10: Finanční rámec projektu

Rozpočtové položky (aktivity)	Veřejné výdaje								Soukromé	
	EU		Státní		Regionální		Celkem			
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
1. stavební práce	1029375	37,5	343125	12,5	0	0	1372500	50	1372500	50
2. Dodávka a instalace strojní technologie	838125	37,5	279375	12,5	0	0	1117500	50	1117500	50
3. Pohledávky, zásoby a úroky	0	0	0	0	0	0	0	0	800000	100
4. Projektové práce	0	0	0	0	0	0	0	0	20 000	100
Celkem	1867500	32,2	622500	10,7	0	0	2490000	49,8	3310000	57,1
Z toho přijatelné výdaje bez DPH	1867500	37,5	622500	12,5	0	0	2490000	50	2490000	50

6.1.6 Postup zpracování žádosti a její schvalování

V první fázi proběhla definice potřeb společnosti a tím vlastně cíl celého projektu. Tato příprava trvala několik týdnů a podílel se na ní zejména ing. Miroslav Lapčík. Jedná se o jednu z nejdůležitějších částí přípravy, která předurčí hned několik důležitých věcí:

- 1) Úspěšnost projektu – zda jeho realizace bude mít pro společnost pozitivní vliv
- 2) Vyhovění projektu dotačním možnost – zda je záměr dotovatelný, jinými slovy, zda je na tento záměr možné získat dotaci z aktuální nabídky programu SAPARD
- 3) Finanční rámec projektu – tedy stanovení potřeb financování a na základě toho určení, zda společnost může financovat projekt z vlastních zdrojů či musí využít cizí zdroje

4) Časový harmonogram projektu – kdy bude projekt realizován, jak budou následovat jednotlivé kroky

5) Rozsah projektu – tedy, co všechno bude realizováno, jaký bude podíl stavební části, technologického vybavení apod.

Po této části následovala příprava samotné žádosti. Práce zahájil ing. Lapčík s tím, že v poslední fázi využil služeb společnosti JVM-RPIC s.r.o. ze Zlína. Součástí byla kompletní potřebné dokumentace a všech příloh. Tato, dalo by se říci, administrativní část trvala jeden měsíc.

Souběžně probíhala příprava projektu. Tedy projektová činnost ohledně stavební části, výběr dodavatele technologie a vůbec definice potřebné výrobní technologie. Příprava stavebního povolení a zajišťování finančního krytí.

Poté následovalo podání žádosti a schvalovací proces. Na závěr byla dotace schválena a mohla začít samotná realizace projektu.

6.2 Definice potřeb společnosti TOPEK, způsob naplnění a stanovení cílů rozvoje společnosti TOPEK, s.r.o.

Společnost TOPEK, s.r.o. patří mezi významné výrobce pekařských produktů v regionu. Tržby společnosti se neustále zvyšují – společnost trvale roste. Pro udržení konkurenceschopnosti společnosti je nutné dále rozšiřovat sortiment i objem výroby. Zároveň pro snížení výrobních nákladů je potřeba inovovat výrobní proces. Přestože je pozice společnosti stabilizovaná je její další rozvoj nutný. A to především proto, že hlavní konkurenti v regionu (Penam, Svoboda – Březík, Jahoda, Varmuža a Delta) zvyšují svoji konkurenceschopnost a v případě nečinnosti společnosti TOPEK, s.r.o. by mohlo dojít ke ztrátě pozice na trhu a snížení tržního podílu.

Cíl 1: Každoroční ziskovost, vyšší zisk po zdanění

Stávající stav: Společnost je zisková

Definice potřeby: Zachovat kladný hospodářský výsledek. Postupné zvyšování zisku

Návrh opatření: Zvýšit efektivitu a objem výroby

Cíl 2: Každoroční růst tržeb. Mírná dynamizace růstu.

Stávající stav:	Meziroční nárůst tržeb
Definice potřeby:	Zachovat rostoucí charakter společnosti
Návrh opatření:	Rozšířit sortiment

Cíl 3: Vysoká nezávislost na odběratelích - prodej ve vlastních prodejnách na úrovni 50-60% objemu výroby

Stávající stav:	Částečná nezávislost na odběratelích - cca 30% produkce je prodáno ve vlastních prodejnách
Definice potřeby:	Rozšířit síť vlastních prodejen - expanze do dalších měst. Schopnost pokrýt tento odbyt při zachování stávajícího odběru externími odběrateli. Nárůst prodeje ve vlastních prodejnách nad 50%.
Návrh opatření:	Zvýšit objem výrobu a její efektivitu Vybudování nových prodejen v dalších městech regionu Propagace vlastních prodejen

Cíl 4: Co nejširší sortiment, včetně pečiva pro diabetiky

Stávající stav:	Široký sortiment
Definice potřeby:	Nabídnout nejširší sortiment v porovnání s konkurencí
Návrh opatření:	Rozšířit výrobu v rozsahu umožňující nabídnout další sortiment Dále rozšiřovat sortiment pečiva pro diabetiky Dále rozšiřovat nízkokalorického pečiva

Cíl 5: Známost značky v rámci kraje a Jižní Moravy

Stávající stav:	Společnost je lokálně známá
-----------------	-----------------------------

- Definice potřeby: Zvýšit známost značky v rámci celého Zlínského kraje, postupně rozšiřovat známost za hranice kraje
- Návrh opatření: Zkvalitnit propagaci společnosti
Zvýšit objem propagace
Zachovat velmi vysokou kvalitu výroby

6.2.1 Možnosti plnění cílů společnosti prostřednictvím podpory z EU

Společnost disponuje dostatečným ekonomickým i personálním zázemím, aby mohla popsané cíle plnit. Pro jejich realizaci jsou nutné investice. Právě finanční podpora z prostředků Evropské unie by mohla podpořit snahu společnosti plnit cíle.

Možnosti plnění cílu:

Cíl 1: *Každoroční ziskovost, vyšší zisk po zdanění*

Návrh opatření: Zvýšit efektivitu a objem výroby

Zavedení nové technologie a rozšíření výrobních prostor je součástí projektu. Realizací projektu dojde k plnému splnění tohoto cíle.

Cíl 2: *Každoroční růst tržeb. Mírná dynamizace růstu.*

Návrh opatření: Rozšířit sortiment

Společnost předpokládá, že rozšířením výroby a zavedením nové technologie vznikne daleko větší prostor pro další rozšíření sortimentu.

Cíl 3: *Vysoká nezávislost na odběratelích - prodej ve vlastních prodejnách na úrovni 50-60% objemu výroby*

Návrh opatření: Zvýšit objem výrobu a její efektivitu

Vybudování nových prodejen v dalších městech regionu

Propagace vlastních prodejen

Projekt počítá s rozšířením výroby, část rozšířené výroby by byla prodána ve vlastních prodejnách. Nárůst obrátu a zisku by umožnil další investice do nových prodejen. Propagace vlastních prodejen a podobně bude provedena mimo projekt.

Cíl 4: Co nejširší sortiment, včetně pečiva pro diabetiky

Návrh opatření: Rozšířit výrobu v rozsahu umožňující nabídnout další sortiment
 Dále rozšiřovat sortiment pečiva pro diabetiky
 Dále rozšiřovat nízkokalorického pečiva

Podobně jako v cíli 2 i zde platí předpoklad, že díky novým výrobním možnostem (prostor + technologie) bude jednodušší rozšíření i specializovaného sortimentu. Plnění tohoto cíle je tedy druhotným efektem hlavního cíle projektu.

Cíl 5: Známost značky v rámci kraje a Jižní Moravy

Návrh opatření: Zkvalitnit propagaci společnosti
 Zvýšit objem propagace
 Zachovat velmi vysokou kvalitu výroby

Propagace společnosti je mimo rámec projektu. Rozhodně pak rozšíření výroby a osazení nové – moderní technologie má přímý – pozitivní vliv na zachování vysoké kvality výroby, což lze považovat za zásadní splnění cíle.

7 VYHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

V programovacím období 2007 – 2013 se pro podporu podnikání nabízí velké množství variant. Tato nabídka je navíc podpořena poměrně velkou finanční alokací. Proto by neměl být pro žádného potencionálního žadatele problém vybrat si vhodnou dotační možnost.

7.1 Výběr nejlepší varianty

a) výběr Prioritní osy

Prioritní osa 2 - „Rozvoj firem“ - Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb.

b) specifický cíl prioritní osy:

Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání.

d) výběr konkrétního programu

Oblast podpory 2.2 - Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb.

e) operační cíl

Stimulovat rozvoj malých a středních podniků ve vybraných regionech podporou investic do moderních technologií, zvyšovat úroveň ICT infrastruktury v podnicích, napomáhat zvyšování podílu služeb na HDP.

f) oblasti podpory

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů zaváděním progresivních technologií. V rámci této oblasti podpory bude kladen důraz také na vyvážený rozvoj regionů a snižování regionálních disparit. Podpora poskytovaná v rámci této oblasti bude tedy směřovat jak na projekty s růstovým potenciálem, tak na projekty zároveň přispívající k odstraňování regionálních disparit. Poskytovaná podpora bude rovněž směřovat do oblastí rozvoje informačních a komunikačních technologií a širšího uplatnění a využívání ICT v podnicích a do rozvoje vybraných strategických služeb s úzkou návazností na informační a komunikační technologie. Zdůvodnění oblasti podpory: K opatřením majícím bezprostřední vliv na zvyšování konkurenceschopnosti podniků sni-

žováním nákladů a zvyšováním efektivity podnikatelských činností patří jak zavádění a využívání ICT, tak využívání nabídky služeb s úzkou návazností na informační a komunikační technologie. Zkušenosti z realizace Operačního programu Průmysl a podnikání vyhlášeného na léta 2004 - 2006 ukazují, že pro rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků je potřeba i nadále směřovat podporu do realizace investic v oblasti technické a technologické vybavenosti. Při poskytování tohoto typu podpory bude v Operačním programu Podnikání a inovace nově zohledňováno i regionální hledisko (viz usnesení vlády č. 560/2006).

Cílem této oblasti je proto podpořit ve vybraných regionech realizaci rozvojových podnikatelských projektů malých a především středních podnikatelů týkajících se investic do nových moderních technologií, přispívat k upevnění pozice takto podpořených podniků na trhu a tím přispívat k udržení a růstu zaměstnanosti. Podpora poskytovaná v rámci této oblasti má dále za cíl přispívat ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím kvalitativně vyššího využití potenciálu informačních a komunikačních technologií v těchto podnicích, přispívat k rozvoji informační a znalostní společnosti. Podpora bude poskytována formou dotací. Příjemci podpory budou v případě investic do nových výrobních technologií a využití ICT malé a střední podniky. V případě podpory rozvoje strategických a ICT služeb budou příjemci podpory i velké podniky.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblast podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v Prioritní ose 5 a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

g) zhodnocení, zda záměr společnosti plně odpovídá podmínkám daného programu

Společnost splňuje většinu podmínek bezvýtku:

- spadá do segmentu malého a středního podnikání
- projekt předpokládá zvyšování technické a technologické vybavenosti
- projekt přispívá k upevnění společnosti na trhu
- projekt přispívá k udržení a růstu zaměstnanosti

Společnost může splňovat některé další podmínky:

- snižování lokálních disparit

Zda toto splňuje bezezbytku bude možné posoudit až na základě dalších podmínek (zda bude region Uhersko-hradištska, či přímo část mikroregionu Za Moravú zařazena do lokality, kde je nutné odstraňovat lokální disparitu).

7.2 Zhodnocení překážek při žádostech o finanční prostředky

a) podmínky daného programu a jejich možnost naplnění ze strany žadatele – jsou podmínky naplněny automaticky nebo je třeba žádost nějak přizpůsobit

Z dokumentace k operačnímu programu Podnikání a inovace vyplývá, že záměr rozšířit výrobu a nákup nové technologie, plně odpovídá záměrům zmíněné prioritní osy číslo 2. Nicméně jaké budou konkrétní uznatelné náklady, co přesně může společnost v rámci dotace realizovat nelze z tohoto dokumentu přesně dovodit.

Nyní je nutné vyčkat na další dokumenty – zejména na prováděcí dokument a následně na první výzvy. Tyto další dokumenty pak více napoví, zda záměr společnost bude plně nebo částečně v souladu s podmínkami dotace.

b) finanční krytí

Společnost disponuje dostatečným finančním zázemím pro realizaci zamýšleného projektu. Vlastní účast na projektu bude pravděpodobně schopna krýt z vlastních zdrojů. Pokud by se v některé fázi realizace projektu ukazovala nutnost dalšího finančního krytí, společnost disponuje možnostmi přijetí úvěru.

Pro krytí nákladů projektu před obdržáním dotace společnost předpokládá přijetí překlenovacího bankovního úvěru.

Celkové náklady projektu se předpokládají na úrovni cca 10 mil. Kč. Přesné náklady budou stanoveny na základě projektové dokumentace na stavební část a výsledku poptávkového řízení na dodávku technologie.

c) splnění administrativních podmínek

I díky zkušenostem společnosti s realizací projektu v rámci předvstupního programu SAPARD, je její připravenost i v oblasti administrativy dobrá. Společnost se rozhodla spolupracovat se společností RAVEN consulting. Toto rozhodnutí lze komentovat dvěma způsoby – jednak je pozitivní samotný fakt, že společnost nyní nebude spoléhat na své vlastní

síly, ale využije externího poradce, a zároveň volba společnosti RAVEN consulting se jeví jako maximálně vhodná, neboť se jedná o špičku ve svém oboru.

Základní předpoklady (jako je historie, ziskovost apod.) společnost bezezbytku splňuje. Lze také předpokládat, že projektový manažer kvalitně připraví žádost včetně všech povinných součástí. Proto předpokládáme, že administrativní podmínky se nestanou překážkou společnosti pro realizaci projektu.

7.3 Zhodnocení naplnění potřeb a cílů společnosti s využitím finanční podpory

Jak již bylo nejménou zmíněno, není vhodné snažit se realizovat projekt za každou cenu – jenom z toho důvodu, že nyní Evropská unie poskytuje peníze, tak je bude chtít společnost také. Hlavním důvodem, proč by měl potencionální žadatel projevit zájem o dotaci je fakt, že mu takováto veřejná podpora pomůže (či zjednoduší) naplnit jeho cíle. Každá společnost má potřeby, jejíž realizací naplňuje cíle, které vždy vedou k udržení společnosti v rámci konkurenčního prostředí.

Námi definované cíle a potřeby společnosti lze naplnit zejména rozšířením, optimalizací či zefektivněním výroby. A to lze provést jen dvěma způsoby:

- novými výrobními prostorami
- novým technologickým vybavením

Oba způsoby jsou finančně náročné. Ale zároveň s kombinací obou způsobů počítá realizace projektu společnosti. Zároveň samotný prostředek dosažení cíle, tedy osazení nového technologického vybavení tvoří základ prioritní osy 2 OPPI (bez něhož by společnost nesplňovala základní předpoklad pro možnost čerpat právě z této části OPPI).

ZÁVĚR

Významným nástrojem rozvoje podniku v České republice se stávají dotace z prostředků Evropské unie. Ty jsou poskytovány podle přísných pravidel a žadatel musí splňovat ve svém projektu, připojeném k žádosti o dotaci, řadu obsahových i formálních předpokladů.

Splnění těchto podmínek vůči Evropské unii může být velmi náročné, ale přesto se nejedná o jakkoliv významnou překážku pro využití dotací pro podnik. Na druhou stranu neexistence podmínek pro čerpání podpor z EU by znamenala snadnou zneužitelnost těchto prostředků.

V současné době jsou pro případné zájemce o podporu z EU k dispozici možnosti v rámci programovacího období 2007 -2013. V tomto období bude žadatelům z České republiky nabídnuto cca 770 mld. Kč.

Jako nejvhodnější program pro podporu podnikání či přijímání dotací za účelem rozvoje podniku a zvyšování konkurenceschopnosti se jeví Operační program Podnikání a inovace.

Společnost TOPEK, s. r. o. by měla na základě zkušeností s realizací projektu v rámci předvstupního programu SAPARD zvážit vypracování dalšího projektu a vyhotovení žádosti o dotaci v již probíhajícím programovacím období. Pro společnost je velkou výhodou její informovanost a obecně lepší připravenost díky programu SAPARD.

Z nabídky dotačních možností je nutné soustředit pozornost na takové projekty, které napomáhají k realizaci základních cílů a naplňování potřeb rozvoje společnosti.

Společnost je schopna plnit nutné podmínky pro čerpání podpor. V případě realizace potenciálního projektu bude zajištěn velmi pozitivní dopad na společnost.

Rizika spojená s čerpáním podpory z EU pro společnost vyhodnocuji jako nízká, což v kontrastu s velkým potenciálem získaným díky dotaci stanovuje jasné doporučení pro společnost TOPEK připravit projekt v rámci OPPI v co nejbližší době.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] VILAMOVÁ, Š., *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. Praha – Grada Publishing, 2005. ISBN 802471194x.
- [2] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha – Ministerstvo pro místní rozvoj, 2004. ISBN 8023932853.
- [3] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR, *Podpora podnikání v ČR*, Praha – Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2002. ISBN
- [4] ŠEVČÍK, P., *Jak získat peníze od státu, bank a EU*. Praha – Newfinances, 2004. ISBN 8090335411.
- [5] ŠMEJKAL, V., *Průvodce podnikatele Evropskou unií*. Praha – Ministerstvo zahraničních věcí, 2000. ISBN 8085864835.
- [6] MALACH, A., *Jak podnikat po vstupu do EU: právo a podnikání, podnikatelské řízení, podpora podnikání v ČR a EU, podnikatelské a podpůrné instituce, podnikání a veřejná správa*. Praha – Grada, 2005. ISBN 8024709066.
- [7] KADEŘÁBKOVÁ, A., *Výzvy pro podnikání – inovace a vzdělání*. Praha – Linde, 2004. ISBN 8086131505.
- [8] DVOŘÁČEK, J., *Strategická analýza vybraných faktorů podnikání v EU*. Praha – Oeconomica, 2005. ISBN 8024508184.
- [9] MACHKOVÁ, H., *České podnikatelské subjekty a vnitřní trh EU*. Praha – Oeconomica, 2004. ISBN 802450796x.

Internetové zdroje

- [10] <http://www.strukturalni-fondy.cz/implementace-rizenis>
- [11] <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/strategicke-obecne-zasady/>
- [12] <http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>
- [13] http://www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/fond_soudrznosti
- [14] <http://opinfrastuktura.cz/web>
- [15] <http://www.sfzp.cz/cs/op-zivotni-prostredi/obecne-informace/>

- [16] <http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=1>
- [17] <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi#category368>
- [18] <http://www.nuts2strednimorava.cz/page/1755.programy-2007-2013/>
- [19] http://www.ziel3-cil3.eu/servlet/PB/menu/1037218_111/index.html
- [20] http://www.espon.eu/mmp/online/website/content/interact/72/index_EN.html
- [21] <http://www.kr-zlinsky.cz/lstDoc.aspx?nid=2874>
- [22] <http://www.zlinregioninbrussels.eu/documents/documents.html>
- [23] <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/nova-financni-perspektiva-eu/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
EIA	Environmental Impact Assessment (česky „proces hodnocení vlivů na životní prostředí“)
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IOP	Integrovaný operační program
IRR	Vnitřní výnosové procento
JPD	Jednotný programový dokument
JVM-RPIC	Jihovýchodní Morava – Regionální poradenské a informační centrum
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OPD	Operační program doprava
OPPI	Operační program podnikání a inovace
OPPP	Operační program podnikání a průmysl
OPRLZ	Operační program řízení lidských zdrojů
OPRVMZ	Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
OPVK	Operační program vzdělání a konkurenceschopnost
ROP	Regionální operační program
SP	Stavební povolení
SROP	Společný regionální operační program
ÚR	Územní řízení

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1: SOUSTAVA STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ	16
OBRÁZEK 2: GENEZE FINANČNÍ PERSPEKTIVY EU NA LÉTA 2007 - 2013	19
OBRÁZEK 3: ROZLOŽENÍ PROGRAMŮ PODPORY ČR V LETECH 2007 – 2013	20

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1: <i>SROVNÁNÍ ČR S VYBRANÝMI ZEMĚMI</i>	13
TABULKA 2: <i>POŘADÍ ZEMÍ S OPTIMÁLNÍMI PODMÍNKAMI PRO PODNIKÁNÍ</i>	14
TABULKA 3: <i>POROVNÁNÍ EU S NOVĚ PŘIJATÝMI ZEMĚMI</i>	17
TABULKA 4: <i>PŘEHLED OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A FINANČNÍ ALOKACE</i>	39
TABULKA 5: <i>REKAPITULACE MOŽNÝCH SCÉNÁŘŮ VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ALOKOVANÝCH V OPPI (V MLD. KČ)</i>	41
TABULKA 6: <i>PŘEHLED PODMÍNEK VYUŽITÍ PODPORY</i>	44
TABULKA 7: <i>ANALÝZA OBJEMU ALOKOVANÝCH FINANČÍ JAKO MOŽNÉ PŘEKÁŽKY ČERPÁNÍ DOTACÍ - NOMINÁLNÍ VYJÁDŘENÍ V MIL. KČ</i>	47
TABULKA 8: <i>ANALÝZA OBJEMU ALOKOVANÝCH FINANČÍ JAKO MOŽNÉ PŘEKÁŽKY ČERPÁNÍ DOTACÍ - PROCENTUÁLNÍ PODÍLY</i>	48
TABULKA 9: <i>POMĚR FINANČNÍHO NÁROKU K ALOKACI</i>	49
TABULKA 10: <i>FINANČNÍ RÁMEC PROJEKTU</i>	57

SEZNAM PŘÍLOH

P1: *Formulář ISPROFIN RA 80*

P2: *CD Operační programy*

PŘÍLOHA P I: FORMULÁŘ ISPROFIN RA 80

Formuláře ISPROFIN jsou povinnou součástí příloha každé žádosti – i těch z EU.

ISPROFIN	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE AKCE	RA 80
-----------------	---------------------------------	--------------

Akce systému financování programů vedená pod evid. číslem *) :						
Název	Kódy ISPROFIN *) :	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">0</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">9</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">9</td> </tr> </table>		0	9	9
0	9	9				
		<input style="width: 100%;" type="text"/>				
		<input style="width: 100%;" type="text"/>				
		<input style="width: 100%;" type="text"/>				
Účastník programu :						
IČO:		Rodné číslo (v případě, že účastník progr. nemá IČO) :	-			
Číslo účtu 1 *) :		Číslo účtu 2 *) :				
Kód priority akce (projektu) *		<input type="text" value="Jeseník"/>	Kód území (okres) realizace: CZ0711			

TERMÍNY PŘÍPRAVY A

REALIZACE AKCE (mm.rrrr) :

	Název etapy	zahájení	dokončení
8001	Vypracování a schválení investičního záměru akce		
8002	Zadání zakázky na vypracování projektové dokumentace 1)		
8003	Vypracování a schválení projektové dokumentace		
8004	Zadání akce (stavební části stavby) 1)		
8005	Zadání technologické části stavby (strojů a zařízení) 1),2)		
8006	Realizace akce (stavební části stavby)		
8007	Realizace technologické části stavby (strojů a zařízení) 2)		
8008	Závěrečné vyhodnocení akce		

ROZHODUJÍCÍ PROJEKTOVANÉ PARAMETRY :

Název	hodnota parametru
-------	-------------------

	paramet- ru	měr.jednotka	
8011			
8012			
8013			
8014			
8015			
8016			
8017			
8018			
8019			
8020			

Pozn.:

*) stanoví správce programu podle číselníků vydaných ministerstvem financí
 1) podle zákona č.199/94 Sb.,o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších změn a doplňků,
 2) v případě, že technologická část stavby nebude zadávána současně se stavbou.

Form.RA 80 vypracoval :		telefon :		Razítko a podpis :
Přiložené form.RA (zakroužkujte) :	81,82,83,84,85,86,87,88,89			
Schválil :		dne:		

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky